

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2010-2-320 (Soruşturma)
Karar Sayısı : 12-42/1321-434
Karar Tarihi : 28.08.2012

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY,
Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER : Ekrem SOLMAZ, Hatice YAVUZ, Necla SÜMER

C. BAŞVURUDA

BULUNANLAR : - Gizlilik talebi bulunmaktadır.

D. HAKKINDA SORUŞTURMA YAPILANLAR:

- Oyak Beton San. ve Tic. A.Ş.
İstanbul Yolu 12.km Türk Kuşu karşısı No:120 Etimesgut/Ankara
Temsilcileri: Ali ILICAK ve Bulut GİRGİN, Belit POLAT, Bahadır BALKI
Çamlıca Köşkü Francalacı Sok. No:28 Arnavutköy Beşiktaş/İstanbul
- İnciler İnşaat Kum Ocağı İşletmeciliği Tic. ve San. A.Ş.
Adnan Menderes Caddesi No:158 Adapazarı/Sakarya
Temsilcisi: Av. Ayla SONGÖR
Hoşdere Cad. No:202/7 Çankaya/Ankara
- Belpaş Sakarya Büyükşehir Belediyesi İhtiyaç Maddeleri Paz. Tic. ve San. A.Ş.
Bankalar Cad. Yeni Belediye İş Hanı Kat:1 Halk Bankası Yanı
Adapazarı/Sakarya
Temsilcisi: Av. Nurullah SAYAR
Semerciler Mah. İtfaiye Cad. Modahan Apt. A Giriş No:11/4
Adapazarı/Sakarya
- Arıdil Konut ve Otomotiv Pazarlama San. ve Tic. A.Ş.
E-5 Karayolu üzeri Tank Palet Fab. karşısı Hanlı Mevkii
Adapazarı/Sakarya
- Çimsa Çimento San. ve Tic. A.Ş.
Kısıklı Cad. No:4 Sarkuysan - Ak İş Merkezi S Blok
Altunizade/İstanbul
Temsilcileri: Av. Gönenç GÜRKAYNAK ve Av. Ahmet Buğra AYDIN
Çitlenbik Sokak No: 12 Yıldız Mahallesi Beşiktaş 34349 İstanbul
- Nuh Beton A.Ş.
Büyükbakkalköy Mah. Samandıra Cad. 34857 Maltepe/İstanbul
Temsilcisi: Prof. Dr. Arif ESİN
Maçka Caddesi Narmanlı Palas No:24/21 Teşvikiye 34365 İstanbul
- Akyazı Hazır Beton Nalburiye İnş. Nakliye Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
Kızılcıkorman Köyü No:129/A Akyazı/Sakarya

12-42/1321-434

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Sakarya ilinde hazır beton sektöründe faaliyet gösteren teşebbüslerin hazır beton satış fiyatını belirlemek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi ihlal ettikleri iddiası.
- (2) **F. İDDIALARIN ÖZETİ:** Rekabet Kurumu kayıtlarına 23.12.2010 tarih ve 9580 sayı ile giren, gizlilik kayıtlı şikayette özetle;
 - Sakarya ilinde faaliyet gösteren bütün hazır beton santrallerinin pazarlama birimlerinin C25 türü hazır beton için aynı fiyatı vermelerinin dikkat çektiği,
 - Yapılan araştırma neticesinde, beton santrallerinin aralarında anlaşmaları ve bu anlaşma çerçevesinde aynı fiyattan mal sattıklarının herhangi bir belgeye dayanmaksızın öğrenildiği ve bu durumun rekabete aykırı olduğuiddia edilmekte ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun) kapsamında gereğinin yapılması talep edilmektedir.
- (3) Dosya kapsamında, şikayet konusu iddialara ilişkin daha ayrıntılı bilgi alabilmek amacıyla şikayet sahibi ile görüşülmüş ve kendisinden bilgi talep edilmiştir. Kurum kayıtlarına 21.01.2011 tarih ve 628 sayı ile giren e-postada, altı ay öncesinde Sakarya ilindeki hazır beton tesislerinin fiyatları arasında 1-15 TL arasında değişen farklar bulunurken, şikayetin yapıldığı sıralarda hepsinin aynı fiyattan hazır beton satışı yaptığı iddia edilmektedir. Ayrıca, yapılan görüşmede şikayet sahibi tarafından, iddialara konu teşebbüslerin Belpaş Sakarya Büyükşehir Belediyesi İhtiyaç Maddeleri Paz. Tic. ve San. A.Ş. (BELPAŞ BETON), İnciler İnşaat Kum Ocağı İşletmeciliği Ticaret ve Sanayi A.Ş. (İNCİ BETON), Oyak Beton San. ve Tic. A.Ş. (OYAK BETON) ve Arıdil Konut ve Otomotiv Pazarlama San. ve Tic. A.Ş. (ARIDİL BETON) olduğu, KDV ve nakliye dahil hazır beton m³ fiyatlarının 2-3 ay öncesinde 80 TL iken şikayetin yapıldığı dönemde 92 TL'ye çıktığı ifade edilmiştir.
- (4) **G. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu kayıtlarına 23.12.2010 tarih ve 9580 sayı ile giren gizlilik kayıtlı şikâyet üzerine düzenlenen 24.01.2011 tarih ve 2010-2-320/İİ-11-373.ESO sayılı İlk İnceleme Raporu, Rekabet Kurulunun 03.02.2011 tarih ve 11-07/138-M sayılı toplantısında görüşülerek Sakarya ilinde hazır beton sektöründe faaliyet gösteren teşebbüsler hakkında önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.
- (5) Yapılan önaraştırma sonunda hazırlanan 10.05.2011 tarih ve 2010-2-320/ÖA-11-373.ESO sayılı Önaraştırma Raporu, Rekabet Kurulunun 17.05.2010 tarih ve 11-31/626-M sayılı toplantısında görüşülmüş ve İNCİ BETON, OYAK BETON, ARIDİL BETON, BELPAŞ BETON, Nuh Beton A.Ş. (NUH BETON), Çimsa Çimento San. ve Tic. A.Ş. (ÇİMSA BETON) ve Akyazı Hazır Beton Nalburiye İnş. Nakliye Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti. (AKYAZI BETON) hakkında, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediklerinin tespiti amacıyla soruşturma açılmasına karar verilmiştir.
- (6) 4054 sayılı Kanun'un 43/2. maddesi uyarınca soruşturma kararı ve teşebbüsler ile ilgili olarak ileri sürülen iddiaların türü ve niteliği hakkında yeterli bilgi, 31.05.2011 tarih ve 3322, 3323, 3324, 3325, 3326, 3327, 3328 sayılı yazılar ile hakkında soruşturma yürütülen teşebbüslere tebliğ edilerek 30 gün içinde ilk yazılı savunmalarını yapmaları talep edilmiştir. İNCİ BETON, ÇİMSA BETON, NUH BETON, OYAK BETON, BELPAŞ BETON, ARIDİL BETON ve AKYAZI BETON'un ilk yazılı savunmaları Kurum kayıtlarına sırasıyla 28.06.2011 tarih, 4758 sayı; 29.06.2011 tarih, 4772 sayı; 30.06.2011 tarih, 4800 sayı; 30.06.2011 tarih, 4818 sayı; 05.07.2011 tarih, 4920 sayı; 08.07.2011 tarih, 5052 sayı ve 13.07.2011 tarih, 5162 sayı ile intikal etmiştir.

12-42/1321-434

- (7) 27.06.2011 tarih ve 2010-2-320/BN-11-373.ESO sayılı Bilgi Notu Rekabet Kurulunun 06.07.2011 tarihli toplantısında görüşülerek, 11-41/887-M sayı ile soruşturma açılmasına ilişkin kararda adı "İnci Hazır Beton Tic. A.Ş." şeklinde geçen teşebbüsün unvanının "İnciler İnşaat Kum Ocağı İşlt. Ticaret ve Sanayi A.Ş." (İNCİ BETON) olarak değiştirilmesine karar verilmiştir.
- (8) ÇİMSA BETON tarafından 16.06.2011 ve 4512 sayı ile yapılan başvuruda; 2010/3 sayılı Dosyaya Giriş Hakkının Düzenlenmesine ve Ticari Sırların Korunmasına İlişkin Tebliğ kapsamında dosyaya giriş hakkı talep edilmiştir. Söz konusu talepler üzerine düzenlenen 04.07.2011 tarih ve 2010-2-320/BN-11-373.ESO sayılı Bilgi Notu, Rekabet Kurulunun 14.07.2011 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 11-43/935-M sayılı karar ile açılan soruşturma kapsamında söz konusu teşebbüs ile ilgili olan tüm bilgi ve belgelerin birer kopyaları ile önaraştırma raporunun bir kopyasının verilmesine ilişkin talepler reddedilmiştir. Söz konusu karara karşı teşebbüsün Bilgi Edinme Değerlendirme Kuruluna yapmış olduğu başvuru anılan Kurulun 23.11.2011 tarih ve 8018 sayılı kararı ile reddedilmiştir.
- (9) ARIDİL BETON tarafından, ilk yazılı savunmalarına ek olarak gönderilen bilgi ve talepler, Kurum kayıtlarına 05.08.2011 tarih ve 5691 sayı ile intikal etmiştir.
- (10) Soruşturma heyetinin 27.10.2011 tarih ve 2010-2-320/BN-11-373.ESO sayılı Bilgi Notu üzerine, Rekabet Kurulunun 02.11.2011 tarih ve 11-55/1443-M sayılı kararı ile soruşturma süresinin 3 ay uzatılmasına karar verilmiştir. Söz konusu karar hakkında soruşturma yürütülen teşebbüslere 14.02.2012 tarih ve 150 sayı, 01.12.2011 tarih ve 6576 sayı ile 16.11.2011 tarih ve 6368, 6369, 6370, 6371,6372, 6373 sayılı yazılar ile bildirilmiştir.
- (11) Yürütülen soruşturma sonunda hazırlanan ve Soruşturma Heyeti'nin görüş ve tespitlerini içeren 17.02.2012 tarih ve 2010-2-320/SR sayılı Soruşturma Raporu, aynı Kanun'un 45. maddesi uyarınca tüm Kurul üyeleri ile ilgili taraflara tebliğ edilmiş ve 30 günlük savunma süre uzatım talebi bulunan taraflara ek süre tanınmıştır. Gönderilen bildirimce cevaben tarafların ikinci yazılı savunmaları 23.03.2012-24.04.2012 tarihleri arasında Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. İkinci yazılı savunmalara ilişkin Soruşturma Heyeti görüşlerini içeren Ek Görüş, aynı Kanun'un 45. maddesi uyarınca Kurul üyeleri ile hakkında soruşturma yürütülen taraflara 10.05.2012 tarihinde tebliğ edilmiştir. Üçüncü yazılı savunmalara ilişkin savunma süre uzatım talebinde bulunan taraflara 30 günlük ek süre verilmiştir. Hakkında soruşturma yürütülen tarafların üçüncü yazılı savunmaları 30.05.2012-04.06.2012 tarihleri arasında Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. 28.08.2012 tarihinde taraf temsilcilerinin katılımıyla sözlü savunma toplantısı yapılmış ve 28.08.2012 tarihli Kurul toplantısında nihai karar verilmiştir. Karar 11.09.2012 tarihinde tefhim edilmiştir.
- (12) **H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda;
- ARIDİL BETON, BELPAŞ BETON, NUH BETON, ÇİMSA BETON ve AKYAZI BETON'un 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerine dair yeterli delile ulaşamadığı,
 - İNCİLER BETON ve OYAK BETON'un 4. maddesini ihlal eder nitelikte eylemlerde buldukları gerekçesiyle, anılan teşebbüslere aynı Kanun'un 16. maddesi çerçevesinde idari para ceza verilmesi gerektiği
- ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Hakkında Soruşturma Yürütülen Teşebbüsler

I.1.1. İNCİ BETON

- (13) 2000 yılında Adapazarı tesisi ile faaliyete başlayan İNCİ BETON'un Adapazarı'nda 120 m³/saat ve 60 m³/saat, Karasu'da 120 m³/saat, Hendek'te 120 m³/saat ve Taraklı'da ise 60 m³/saat üretim kapasitesine sahip hazır beton tesisleri bulunmaktadır.

I.1.2. OYAK BETON

- (14) 2004 tarihinde kurulan ve Oyak Grubu şirketlerinden olan OYAK BETON, Marmara, İç Anadolu, Akdeniz ve Karadeniz bölgelerinde ve İstanbul, İzmit, Adapazarı, Bolu, Adana, Mersin, Niğde, Kahramanmaraş, Osmaniye, Hatay, Ankara, Samsun, Trabzon, Rize illerinde faaliyet göstermektedir. OYAK BETON'un, toplam kapasitesi 7.500.000 m³ olan 45 adet hazır beton tesisi bulunmaktadır. Teşebbüsün, hazır betonun ana hammaddelerinden biri olan agrega ihtiyacını karşılamak üzere İstanbul, Bolu, Gebze, Ankara'da faaliyet gösteren 5 adet agrega ocağı bulunmaktadır. Sadece yüksek miktarda alım yapan müşterilere doğrudan satış yapan OYAK BETON Adapazarı ilinde 7 adet bayi aracılığıyla satış yapmaktadır.

I.1.3. ARIDİL BETON

- (15) Aridil Grup bünyesinde faaliyet gösteren ARIDİL BETON 1999 yılında Adapazarı'nda kurulmuştur. Hazır beton üretim hacminin 160 m³/saat olduğu belirtilen şirket, Adapazarı ve yakın ilçelerde hizmet vermektedir. ARIDİL BETON'un Adapazarı, Kaynarca, Söğütlü, Avanos, Nevşehir, Turgutlu, Pınarbaşı ve Kandıra olmak üzere sekiz adet hazır beton tesisi bulunmaktadır.

I.1.4. BELPAŞ BETON

- (16) Adapazarı Belediyesi İktisadi İşletmeler Müdürlüğü'ne bağlı olarak 1986 yılında faaliyet göstermeye başlayan ve Sakarya ili merkezinde 120 m³/saat'lik üretim kapasitesine sahip bir tesisi bulunan BELPAŞ BETON'un Beton Santrali Birimi'nin 30.04.2011 tarihinden itibaren tasfiye sürecine girilmesine karar verilmiş olup, şube kapanışı 27.07.2011 tarihli Ticaret Sicili Gazetesinde ilan edilmiştir.

I.1.5. NUH BETON

- (17) Nuh Çimento Sanayi A.Ş.'nin ayrı bir faaliyet kolu olarak 1987 yılında Bostancı tesisinde üretime başlayan NUH BETON, Hereke, Büyükbakkalköy, İkitelli Büyükçekmece, İzmit, Yalova, Tuzla, Adapazarı, Yenikapı, Adapazarı-Çamyolu, Düzce, Gölcük, Gebze, Gemlik, Altınova, Olimpiyat, Gaziosmanpaşa, Göztepe, Silivri, Bahçeşehir, Maltepe ve Ayazağa tesislerinde faaliyet göstermektedir. Söz konusu tesislerden Adapazarı ve Çamyolu tesislerinin Sakarya ilinde faaliyette bulunduğu belirtilmiştir.

I.1.6. ÇİMSA BETON

- (18) 1988 yılında Adana'da, Zeytinli Hazır Beton Tesisi ile üretime başladığı belirtilen ÇİMSA BETON'un Adana, Mersin, Kayseri, Antalya, Osmaniye, Kahramanmaraş, Nevşehir, Aksaray, Karaman, Konya, Bursa, Bilecik, Eskişehir ve Kütahya illerinde faaliyet gösteren toplam 46 adet hazır beton tesisi bulunmaktadır. Hazır beton üretimi yapan tesislerin toplam yıllık kapasitesi ise 3.500.000 m³'tür. Şirket, Sakarya ilinde Adapazarı ve Pamukova tesisleri ile faaliyet göstermektedir.

I.1.7. AKYAZI BETON

- (19) 2005 yılında üretime başlayan AKYAZI BETON Sakarya ilinde Merkez, Batakköy, Taşkesti ve Adapazarı'nda bulunan şubeleri ile Sakarya ve çevresinde faaliyet göstermektedir.

I.2. Yapılan İnceleme ve Tespitler**I.2.1. Sektöre İlişkin Genel Bilgiler**

- (20) Hazır beton, yapı güvenliği açısından belirli standartlarda üretilip kullanılması önemli olan ve belirli bir süre içinde tüketilmesi gereken homojen bir üründür. Adapazarı'nda hazır beton sektöründe faaliyet gösteren teşebbüslerin 2010 yılı ve 2011 yılı Ocak-Eylül dönemine ait satışları dikkate alınarak hesaplanan aylık pazar payları aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 1: Ocak 2010- Eylül 2011 Dönemi Aylık Pazar Payları (%)¹

Aylar	Çimsa	Akyazı	Arıdil ²	Belpaş	Nuh	İnci	Oyak	Toplam
Oca.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	100,00
Şub.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	100,00
Mar.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	100,00
Nis.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	100,00
May.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	100,00
Haz.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	100,00
Tem.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	100,00
Ağu.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	100,00
Eyl.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	100,00
Eki.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	100,00
Kas.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	100,00
Ara.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	100,00
Oca.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	100,00
Şub.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	100,00
Mar.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	100,00
Nis.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	100,00
May.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	100,00
Haz.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	100,00
Tem.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	100,00
Ağu.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	100,00
Eyl.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	100,00
Ocak 2010- Eylül 2011	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	100,00

- (21) Yukarıdaki tablodan, ilgili dönemde Adapazarı ve yakınındaki ilçelere yapılan toplam satışlar dikkate alındığında ARIDİL BETON, NUH BETON ve İNCİ BETON'un sırasıyla en büyük pazar payına sahip ilk üç teşebbüs olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra söz konusu sıralamanın, aylık bazda satış miktarları dikkate alındığında değişebildiği görülmektedir.

¹ Dosya kapsamında teşebbüslerden elde edilen bilgilerin değerlendirilmesinde teşebbüslerin Sakarya ili Adapazarı ilçesine olan satışlarının yanı sıra Adapazarı'na yakın olan Erenler (3 km), Serdivan (4 km), Arifiye (3 km) ve Sapanca (13 km) ilçelerine yönelik satışları da dikkate alınmıştır. Bu doğrultuda, pazar payları hesaplanırken de söz konusu teşebbüslerin bahse konu ilçelere yaptıkları satışlar değerlendirmeye alınmış ve böylelikle söz konusu teşebbüslere ait satışların kendi aralarındaki ağırlıkları karşılaştırılmıştır.

² Arıdil tarafından önaraştırma aşamasında verilen ve 2010 yılına ilişkin olan satış verilerinde satışın yapıldığı ilçe ayrımı yapılmamıştır. Dolayısıyla, teşebbüsün söz konusu dönemde Sakarya ilinin tamamına yaptığı satışlar dikkate alınmıştır. Bunun bir sonucu olarak, tablodan da anlaşılacağı üzere teşebbüsün ilgili dönemdeki aylık pazar payları devam eden dönemlerdeki pazar paylarından daha yüksek çıkmıştır.

12-42/1321-434

I.2.2. İlgili Pazar

I.2.2.1. İlgili Ürün Pazarı

- (22) Hazır beton, belirli oranlarda çimento, doğal veya yapay agrega, su ve belli katkı malzemelerinin mikserle karıştırılması yöntemiyle üretilen ve üreticiye taze beton olarak sunulan bir inşaat malzemesidir. Hazır beton ürünleri, kullanım amaçları bakımından C14, C16, C18, C20, C25 ve C 25+ gibi alt kategorilere ayrılabilmeyle birlikte, türler arasında yüksek arz ikamesi bulunmaktadır. Dosya bakımından ilgili ürün pazarı, “*hazır beton pazarı*” olarak belirlenmiştir.

I.2.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (23) Hazır beton kısa süre içinde kullanılma zorunluluğu olan, stoklanamayan, yüksek taşıma maliyetleri olan ve belirli bir sürenin geçmesi halinde kullanılabilmesi için gerekli özellikleri kaybeden, uzun mesafeli taşınması hem teknik hem de ekonomik açıdan mümkün olmayan bir üründür. Söz edilen bu özellikleri ve yüksek taşıma maliyetleri nedeniyle, hazır beton, üretildiği santralden yaklaşık 50 km uzaklığa kadar taşınabilmektedir. Öte yandan, 50 km’lik mesafe kriteri her durumda geçerli değildir. Bu mesafe, yol, iklim ve doğal koşullara göre artabilmekte veya azalabilmektedir. Bu noktada, betonun tesiste transmiksere yüklenmesi, tesisten transmiksere ile inşaat alanına ulaştırılması, müşteri tarafından teslim alınması ve pompa aracılığıyla kalıba yerleştirilmesinde geçen sürenin hazır betondaki kıvam ve işlenebilirlik kayıplarının önlenmesinde kritik eşik olan iki saatlik sürenin altında olması gerektiği de belirtilmelidir.
- (24) Dolayısıyla ilgili coğrafi pazarın belirlenmesinde esas alınacak kriter temel olarak, hazır betonun en fazla 2 saat içinde tüketilme zorunluluğu ve yaklaşık 50 km mesafeye kadar taşınabiliyor olma özellikleridir. Dosya kapsamında Adapazarı ve çevresinde faaliyet gösteren teşebbüsler hakkında soruşturma yapılmış olmakla birlikte, iddiaların değerlendirilmesini etkilemeyecek olması sebebiyle kesin bir ilgili coğrafi pazar tanımının yapılmasına gerek görülmemiştir.

I.2.3. Yerinde İncelemelerde Elde Edilen Belgeler

- (25) Dosya kapsamında Adapazarı’nda 12.04.2011 tarihinde BELPAŞ BETON, İNCİ BETON, OYAK BETON, ARIDİL BETON, ÇİMSA BETON ve NUH BETON’un tesislerinde; 27.04.2011 tarihinde AKYAZI BETON ve Hendek Hazır Beton Tic. ve San. Ltd. Şti.’nin (HENDEK BETON) tesislerinde; 28.04.2011 tarihinde Ekşiler İnş. Ltd. Şti. (EKŞİLER BETON) ve Karasu Hazır Beton Paz. San. ve Tic. Ltd. Şti. (KARASU BETON) tesislerinde; 27.10.2011 tarihinde ÇİMSA BETON, ARIDİL BETON, AKYAZI BETON ve NUH BETON’un tesislerinde; 28.10.2011 tarihinde OYAK BETON ve İNCİ BETON’un tesislerinde; 03.11.2011 tarihinde ÇİMSA BETON Genel Merkezi, NUH BETON Doğu Marmara Bölge Müdürlüğü ile NUH BETON Genel Müdürlüğü’nde yerinde inceleme yapılmıştır.

I.2.3.1. OYAK BETON’da Elde Edilen Belgeler

- (26) **Belge 1:** OYAK BETON’da yapılan yerinde incelemede Adapazarı Tesis Şefi Hakan ÇUHADAR’ın not defterinde yer alan notları arasında bulunan belgede aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

12-42/1321-434

“

Toplantı:
(.....)
(Genel Müdür)

20/10/10

* 70 73 78 (+5 TL Pompa Ücreti) + KDV
C-20 C-25 C-30

* 65.151 (19/10/10 Sonu itb.) } C-35→85
* 60.524 (Eylül Sonu) } C-40→95

* Gro-250→69, Brüt Farkı→5+KDV
* 20 m³ ve altında 150+KDV pompa parası
* +5 TL fiyatı yüksek ver.”

Belge 2:

- (27) OYAK BETON Adapazarı Tesis Şefi (.....)'a, OYAK BETON Genel Müdür Teknik Asistanı olduğu anlaşılan (.....) tarafından 21.10.2010 tarihinde gönderilen “Adapazarı, Düzce, Bolu ve İzmit İllerinde Uygulanacak Yeni Beton Fiyatları” konulu e-postada yeni olduğu belirtilen fiyatlar aşağıdaki şekilde duyurulmuştur:

“Değerli Arkadaşlar,

Genel Müdürlüğümüz (.....)in talimatıyla, Adapazarı, Düzce ve Bolu Tesislerinde derhal uygulanmak üzere yeni beton fiyatları aşağıdaki gibi olmuştur:

- C 20/25 70 TL/m³,
- C 25/30 73 TL/m³,
- C 30/37 78 TL/m³,
- C 35/45 85 TL/m³,
- C 40/50 95 TL/m³,

Diğer beton fiyatları bu birim fiyatlar doğrultusunda korelasyon yapılarak belirlenecektir. Birim fiyatlar, mikserli olup pompalama ücreti olarak; 5,00 TL/m³ talep edilecektir. Ödeme vadesi maksimum 60 gün olacaktır. Titizlikle uyulması rica olunur.

İyi çalışmalar.”

- (28) **Belge 3:** OYAK BETON tarafından Adapazarı'nda okul inşaatı için hazır beton talep eden bir inşaat firmasına verilen 19.10.2010 tarihli fiyat teklifi, iki gün sonra 21.10.2010 tarihinde değiştirilmiştir. Yeni fiyat teklifinde tüm hazır beton türleri bazında fiyatlar 12 TL ile 13,5 TL arasında değişen miktarlarda artırılmıştır. Yeni fiyat teklifinde, mikserli fiyatlar C16 için 69,50 TL, C20 için 72 TL ve C25 için 75 TL olarak belirlenmiştir.

I.2.3.2. İNCİ BETON'da Elde Edilen Belgeler

- (29) **Belge 4:** İNCİ BETON'da yapılan yerinde incelemede Satış ve Tahsilat Sorumlusu olduğu belirtilen (.....)'nın not defterinin 21 Ekim Perşembe gününe ait sayfada yer alan notları arasında bulunan belgede aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

12-42/1321-434

“ Mix

C-14- 69+KDV 5 Pompa + KDV

C-20- 70+5+KDV 80

C-25- 73+5+KDV 82

C-30- 78+5+KDV 87

C-35- 85+5+KDV

C-40- 90+5+KDV

20 m³ altına 150+KDV Kısmi yük- 30,00+KDV”

(30) **Belge 5:** Ayrıca, İNCİ BETON Teknik Koordinatörü olduğu belirtilen (.....)'nin not defterinin 15 Ekim Cuma günü tarihli sayfasında yer alan notları arasında bulunan belgede: “Çarş. 14:00 Toplantı” ifadesi yer almaktadır.

(31) **Belge 6:** Beş numaralı belgenin elde edildiği, İNCİ BETON Teknik Koordinatörü olduğu belirtilen (.....)'nin not defterinin 20 Ekim Çarşamba günü tarihli sayfasında yer alan notlar arasında ise aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“ Betoncular toplantı 14:00

Gro2 → 69+KDV

C20 → 70+5+KDV

C25 → 73+5+KDV

C30 → 78+5+KDV

C35 → 85+5+KDV

C40 → 95+5+KDV

Brüt=+5

20 m³< P=150 TL”

(32) **Belge 7:** İNCİ BETON'un Satış Müdürü olduğu belirtilen (.....)'nin not defterinin 20 Ekim Çarşamba gününe ait sayfasında yer alan notlarında:

“C-14 – 69+5

C 20 – 70+5

C 25 – 73+5

C 30 – 78+5

C 35 – 85+ 5

C40 – 90+5

P. ücreti – 20 m³ 150+KDV”

+ KDV

60 gün

Brüt – 5 TL

ifadeleri yer almaktadır.

(33) **Belge 8:** İNCİ BETON'da yapılan yerinde incelemede elde edilen 22.10.2010 tarihli İNCİ BETON “Adapazarı Tesisi Beton Satış Fiyat Listesi” başlıklı belgede aşağıdaki fiyatlar yer almaktadır:

12-42/1321-434

“

İNCİ BETON ADAPAZARI TESİSİ
BETON SATIŞ FİYAT LİSTESİ

22 EKİM 2010

BETON CİNSİ	MİKSERLİ BİRİM FİYAT (TL/M ³)	POMPALI BİRİM FİYAT (TL/M ³)
C 8/12	67,00	-----
C 12/15	68,00	73,00
C 16/20	69,00	74,00
C 20/25	70,00	75,00
C 25/30	73,00	78,00
C 30/37	78,00	83,00
C 35/45	85,00	90,00

Fiyatlar + KDV dir

Brüt beton farkı 5,00 YTL/M³ tür

20 m³ den az pompalanacak betonlar veya özel döküm şartlarında ayrıca 150,00 TL/ pompa kirası alınır.

Geciken ödemelerde her ay için % 4 vade farkı uygulanır.”

I.2.3.3. BELPAŞ BETON'da Elde Edilen Belgeler

- (34) **Belge 9:** BELPAŞ BETON'un hazır beton tesisinde yapılan yerinde incelemede 16.10.2010 tarihinde katılımcıları (.....) şeklinde belirtilen “Durum Değerlendirme Toplantı Gündemi” başlıklı toplantıya ilişkin tutanakta: “Çarşamba 14. betoncular toplantısı³” ifadesi yer almaktadır.
- (35) **Belge 10:** BELPAŞ BETON'da yapılan yerinde inceleme elde edilen ve “Revizyon Tarihi” 01.10.2010 olan belgede aşağıdaki fiyatlar yer almaktadır:

BETON SINIFI	MİKSERLİ
C 12/15	69,00 TL
C 16/20	69,00 TL
C 20/25	70,00 TL
C 25/30	73,00 TL
C 30/37	78,00 TL
C 35/40	85,00 TL
C 40/45	95,00 TL

- (36) **Belge 11:** BELPAŞ BETON'da elde edilen ve “Revizyon Tarihi” 25.10.2010 olan belgede ise C 20/25 77,00 TL, C 25/30 80,00 TL ve C 30/37 85,00 TL şeklinde beton türü bazında fiyat bilgilerine yer verilmiştir.
- (37) **Belge 12:** BELPAŞ BETON'da yapılan yerinde incelemede elde edilen bir belgede aşağıdaki tablo yer almaktadır.

³ 16.10.2010 tarihi sonrasındaki Çarşamba günü 20.10.2010 tarihidir.

12-42/1321-434

	FİRMALAR	POMPA SAYISI	TRANSMİKSER SAYISI	PERSONEL SAYISI	SANTRAL SAYISI	2010 YILI BETON DÖKÜM MİKTARI M3	MERKEZ SANTRAL
1	İNÇİ BETON	7	24	31	3	230.000	110.000
2	AKYAZI BETON	4	20		3	180.000	
3	ARIDİL BETON	6	20		3	160.000	105.000
4	NUH BETON	3	13	40	2	125.000	
5	ÇİMSA BETON	4	16		2	140.000	
6	BELPAŞ BETON	2	10	24	1	100.000	
7	OYAK BETON	3	12	27	1	80.000	
8	PAMUKOVA BETON	2	11		1	80.000	
9	KARASU BETON	2	5		1	70.000	
10	EKŞİOĞLU BETON	1	5		1	60.000	
11	GEYVE BETON	1	4		1	30.000	
12	SİVİŞOĞLU BETON	1	5		1	30.000	
13	BALKANCI BETON	1	5		1	20.000	
	TOPLAM	37	150		21	1.305.000	

I.2.3.4. NUH BETON'da Elde Edilen Belgeler

- (38) **Belge 13:** NUH BETON'da yapılan yerinde incelemede elde edilen bir belgede ise aşağıdaki tablo bulunmaktadır:

ADAPAZARI

	FİRMA	SANTRAL SAYISI	TRANSMİKSER SAYISI	POMPA SAYISI	2010 ÜRETİM MİKTARI	ORAN
1	NUH BETON A.Ş.	2	13	3	139.602	%10,6
2	ÇimSA	2	16	4	140.000	%10,6
3	İnci	3	24	7	230.000	%17,40
4	Aridil	3	20	6	160.000	%12,1
5	Oyak	1	12	3	80.000	%6,1
6	Belpaş	1	10	2	100.000	%7,6
7	Akyazı	3	20	4	180.000	%13,6
8	Pamukova	1	11	2	80.000	%6,1
9	Geyve	1	4	1	30.000	%2,3
10	Karasu	1	5	2	70.000	%5,3
11	Sivişoğlu	1	5	1	30.000	%2,3
12	Ekşioğlu	1	5	1	60.000	%4,5
13	Balkancı	1	5	10	20.000	%1,5
	TOPLAM	21	150	37	1.319.602	%100

- (39) **Belge 14:** NUH BETON'da yapılan yerinde incelemede elde edilen belgede aşağıdaki fiyatlar ve notlar yer almaktadır:

01.11.2010 TARİHİNDEN İTİBAREN GEÇERLİ OLMAK ÜZERE
ADAPAZARI BÖLGESİ BAYİ BETON ALIŞ FİYAT LİSTESİ

BETON SINIFI	POMPALI FİYATI (TL/m ³)
C 40	95,00
C 35	85,00
C 30	80,00
C 25	75,00
C 20	72,00
C 16	71,50
GRO II	71,00
GRO I	69,00

2- Mikserli alımlarda 2,00.-TL/m³ + KDV İNDİRİM UYGULANACAKTIR.

3- ÖZEL (BRÜT) BETON FİYAT FARKI 5,00-TL/m³ + KDV OLARAK UYGULANACAKTIR.

5- 20 m³'TEN AZ TALEPLERDE 150,00.-TL + KDV POMPA KİRASİ TALEP EDİLECEKTİR.

6- GECİKEN ÖDEMELERDE AYLIK %4 VADE FARKI ALINACAKTIR.”

1.2.3.5. ARIDİL BETON'da Elde Edilen Belgeler

- (40) **Belge 15:** ARIDİL BETON'da 27.10.2011 tarihinde yapılan yerinde incelemede elde edilen ARIDİL BETON Satış Pazarlama Şefi (.....) tarafından (.....)'e 21.10.2010 tarihinde gönderilen “beton fiyatları hakkında” konulu e-postada aşağıdaki ifadelere yer verilmiştir:

“Sayın (.....) bey

Size bugün gelen bir müşteri hakkında bilgi vermek istiyorum.

Temeli 2 sene önce dökülmüş bir inşaatın blokaj betonunu 28.09 da yaptığım sözleşmeyle 11m³ C 25 olarak döktüm. Kolon betonları için bugün kalfasıyla beraber geldiklerinde yeni fiyatları verdim. Bu inşaatın tabliye betonu 40 m³ ustasına aitte temeli hazır 150 m³ betonu mevcuttu.

Ustasının telefon görüşmesi yaparak aldığı fiyatı sizinle paylaşmak istedim. Adapazarından bir yeri arayarak C 25 için 82.00 tl (kdv dahil) aldı ve aradığı kişi hemen parayı verin yada ben geleyim

Bugün eski fiyatlardan İNCİ BETONDAN bağlantı yapacağını belirtmiştir.

Saygılarımla

(.....)”

- (41) **Belge 16:** ARIDİL BETON'da 12.04.2011 tarihinde yapılan yerinde incelemede elde edilen belgede aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“ Adapazarı Firmalar Görüşmeler Piyasa Koşulları

20 75

25 78

30 83

”

- (42) **Belge 17:** ARIDİL BETON'da 12.04.2011 tarihinde yapılan yerinde incelemede, Tesis Müdürü (.....)'ın bilgisayarında 25.03.2011 tarihinde oluşturulmuş word belgesi formatında

12-42/1321-434

01.04.2010 ve 20.10.2010 tarihli iki farklı fiyat listesine ulaşılmıştır. (.....) tarafından yapılan açıklamada söz konusu listelerin uygulamada kullanılmadığı ve ARIDİL BETON'un çalıştığı bir firmanın isteği üzerine düzenlendiği ifade edilmiştir.

“ ARIDİL BETON 01.04.2010 TARİHLİ FİYAT LİSTESİDİR

BETON SINIFI	POMPALI
C12/15	55,00 TL
C16/20	56,00 TL
C20/25	59,00 TL
C 25/30	65,00 TL
C 30/37	70,00 TL
C35/45	82,00 TL
ŞAP300	82,00 TL
ŞAP400	88,00 TL ”

“ ARIDİL BETON 20.10.2010 TARİHLİ FİYAT LİSTESİDİR

BETON SINIFI	POMPALI
C12/15	72,00 TL
C16/20	73,00 TL
C20/25	75,00 TL
C 25/30	82,00 TL
C 30/37	87,00 TL
C35/45	93,00 TL
ŞAP300	96,00 TL
ŞAP400	100,00 TL ”

I.2.3.6. AKYAZI BETON'da Elde Edilen Belge

- (43) **Belge 18:** AKYAZI BETON'da 27.10.2011 tarihinde yapılan yerinde incelemede elde edilen belgede aşağıdaki fiyatlar yer almaktadır:

AKYAZI HAZIR BETON PERAKENDE SATIŞ FİYAT LİSTESİ

23-10-2010 TARİHİNDEN İTİBAREN GEÇERLİ OLACAKTIR

S.NO	BETON CİNSİ	MİKSERLİ	POMPALI	
1	C-16/20	69.00TL+KDV	74.00TL+KDV	
2	C-20/25	70.00TL+KDV	75.00TL+KDV	
3	C-25/30	73.00TL+KDV	78.00TL+KDV	
	C-30/37	78.00TL+KDV	83.00TL+KDV	
5	C-35/45	85.00TL+KDV	90.00TL+KDV	
6	ŞAP-300 dz	95.00TL+KDV	100.00TL+KDV	

I.2.4. Teşebbüslerin Fiyat ve Maliyet Hareketleri ile Talebin Yapısı

- (44) Soruşturma kapsamında değerlendirmelerde kullanılmak üzere teşebbüslerden talep edilen ve Kurumumuza muhtelif tarihlerde intikal eden bilgilerden yararlanılarak hazırlanan tablo ve grafiklere aşağıda yer verilmiştir.

I.2.4.1. Fiyat Hareketleri

- (45) Adapazarı'nda faaliyet gösteren hazır beton firmalarının, ürün fiyatlarına birlikte zam yaptıkları iddiasının değerlendirilebilmesi bakımından söz konusu teşebbüslerin satışlarının

12-42/1321-434

büyük bir kısmını oluşturan C25 ve C30 hazır beton türlerine⁴ ait Ocak 2010- Eylül 2011 dönemine ilişkin aylık ortalama satış fiyatlarını gösteren tablo ve grafikler, dosya mevcudu satış verileri dikkate alınarak aşağıda sunulmaktadır⁵:

Tablo 2: Ocak 2010-Eylül 2011 Dönemi Aylık Ortalama C25 Fiyatları (TL/m³)

Aylar	Akyazı	İnci	Oyak	Nuh ⁶	Çımsa	Belpaş ⁷	Arıdil
Oca.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Şub.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Mar.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Nis.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
May.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Haz.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Tem.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ağu.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eyl.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eki.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kas.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ara.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Oca.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Şub.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Mar.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Nis.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
May.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Haz.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Tem.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ağu.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eyl.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

⁴ Sektördeki yaygın kullanım C20 beton türü için C20/25, C25 beton türü için C25/30, C30 beton türü için C30/37 ve C35 beton türü için C35/45 şeklindedir.

⁵ Teşebbüslerden alınan veriler incelendiğinde NUH BETON, BELPAŞ BETON ve İNCİ BETON'un fiyatlarını pompalı ve mikserli şekilde ayırt ederek uyguladıkları; diğer teşebbüslerin ise pompa veya mikser ayırımına girmeden fiyatlama yaptıkları tespit edilmiştir. Söz konusu tablo ve grafikler oluşturulurken, satışlarını pompalı veya mikserli şekilde ayırabilen teşebbüslerin pompa bedeli dahil olmayan fiyatları dikkate alınmıştır. Böylelikle, pompa bedelinin ortalama satış fiyatları üzerinde yaratabileceği yanıltıcı etkinin asgariye indirilmesi hedeflenmiştir.

⁶ Teşebbüsün ürettiği hızlandırıcı, geciktirici veya mineral katkı beton çeşitlerinin maliyetleri arasında kayda değer farklar bulunmaması nedeniyle, yapılan fiyat analizlerinde de söz konusu beton cinsleri arasında bir ayırma gidilmemiştir. Bu durum C 25 hazır beton türünün yanı sıra C 30 türü hazır beton için de geçerlidir.

⁷ BELPAŞ BETON'un 27.07.2011 tarihi itibarıyla faaliyetlerine son verilmiştir.

12-42/1321-434Tablo 3: Ocak 2010-Eylül Dönemi Aylık Ortalama C30 Fiyatları (TL/m³)

Aylar	Akyazı	İnci	Oyak	Nuh	Çimsa	Belpaş	Arıdil
Oca.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Şub.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Mar.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Nis.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
May.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Haz.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Tem.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ağu.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eyl.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eki.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kas.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ara.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Oca.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Şub.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Mar.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Nis.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
May.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Haz.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Tem.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ağu.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eyl.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

- (46) C25 ve C30 hazır beton türlerine ilişkin yukarıda verilen fiyatlardaki değişimleri aşağıdaki grafikler yardımıyla daha açık şekilde göstermek mümkündür:

Grafik 1: Ocak 2010 - Eylül 2011 Dönemi Aylık Ortalama C 25 Türü Hazır Beton Fiyatları (TL/m³)

(TİCARİ SIR)

Grafik 2: Ocak 2010 - Eylül 2011 Dönemi Aylık Ortalama C 30 Türü Hazır Beton Fiyatları (TL/m³)

(TİCARİ SIR)

- (47) Aşağıdaki tabloda, ilgili teşebbüslerin 2010 yılı Ekim ayı ortalama fiyatları 20.10.2010 tarihi baz alınarak 1-20 Ekim ve 20-31 Ekim olmak üzere iki ayrı dönemde incelenmiştir:

12-42/1321-434

Tablo 4: 20.10.2010 Tarihi Öncesi ve Sonrasındaki Ortalama C 25 ve C 30 Ekim Ayı Fiyatları (TL/m³)

Beton Türü	Dönem	Akyazı	İnci	Oyak	Nuh	Çimsa	Belpaş	Arıdil
C 25	1-20 Ekim	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	21-31 Ekim	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	% Değişim	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
C 30	1-20 Ekim	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	21-31 Ekim	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	% Değişim	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

I.2.4.2. Maliyet Hareketleri

- (48) Teşebbüslerin ortalama fiyatlarında gözlemlenen değişimlerin, söz konusu dönemde teşebbüslerin hazır beton üretim maliyetlerindeki değişimlerden kaynaklanıp kaynaklanmadığının değerlendirilebilmesi amacıyla teşebbüslerin ilgili dönemde C25 ve C30 hazır beton türlerine ilişkin maliyetleri incelenmiştir. Her ne kadar teşebbüslerin maliyet hesaplama yöntemleri arasında farklılık olsa da, dosya kapsamında incelenen fiyatlar belirlenirken teşebbüslerin dikkate aldıkları maliyetleri görebilmek amacıyla ayrı bir hesaplama yapılmamıştır. Böylelikle, teşebbüslerin maliyet düzeyinden ziyade söz konusu maliyetlerdeki aylık değişimlerin gözlemlenmesi hedeflenmiştir. Dosya kapsamında dikkate alınan ve teşebbüslerin kendi hesaplamaları sonucunda elde ettikleri maliyet verileri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır:

Tablo 5: Ocak 2010 - Eylül 2011 Dönemi Aylık Ortalama C25 Türü Hazır Beton Üretim Maliyetleri (TL/m³)⁸

Aylar	Çimsa	Akyazı ⁹			Belpaş	Nuh ¹⁰	İnci ¹¹	Oyak
		Kızılıcıorman Tesisi	Göktepe Tesisi	Batakköy Tesisi				
Oca.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	
Şub.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	
Mar.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	
Nis.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	
May.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	
Haz.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	
Tem.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	
Ağu.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	
Eyl.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	
Eki.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	
Kas.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	
Ara.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	
Oca.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	

⁸ ARIDİL BETON'un hazır beton üretim maliyetlerine ulaşamamıştır. Aynı durum C30 türü hazır beton için de geçerlidir.

⁹ Teşebbüsün 2011 yılında Taşkesti ve Göktepe tesislerinin faaliyete geçmesi nedeniyle 2010 yılında faaliyet gösteren tesis sayısı ile 2011 yılında faaliyet gösteren tesis sayısı farklılık arz etmektedir. Ayrıca teşebbüs, 2010 yılında maliyetlerini tesis bazında ayırmadan hesaplamış, bunun yanında, yeni açılan tesisler ile birlikte maliyetlerin tesis bazlı hesaplandığı bir uygulamaya geçmiştir. Dolayısıyla, ilgili tabloda, 2010 yılında tesis bazlı bir ayırım yapılmamışken, 2011 yılında Kızılıcıorman, Göktepe ve Batakköy tesislerinin maliyetleri ayrı ayrı ele alınmıştır. Ayrıca, teşebbüsün 2011 Ocak-Mart dönemi hazır beton maliyetlerine ulaşamamıştır.

¹⁰ Fiyat analizleri yapılırken ilgili teşebbüsün ürettiği hızlandırıcı, geciktirici veya mineral katkı beton çeşitlerinin ayırımına gidilmemiş, ancak maliyetlerin ayrıştırıldığı sınıflara paralel olarak yapılan analizlerde C 25 ve C 30 türü hazır beton maliyetleri dikkate alınmıştır.

¹¹ İlgili teşebbüsün fiyatlarında Adapazarı ve Çamyolu tesisleri dikkate alınmıştır. Bununla birlikte maliyetlerde en çok satışın yapıldığı Adapazarı tesisi maliyetleri ele alınmıştır.

12-42/1321-434

Şub.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Mar.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Nis.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
May.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Haz.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Tem.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ağu.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eyl.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Tablo 6: Ocak 2010 - Eylül 2011 Dönemi Aylık Ortalama C 30 Türü Hazır Beton Üretim Maliyetleri (TL/m³)

Aylar	Çimsa	Akyazı			Belpaş	Nuh	İnci	Oyak
		Kızılcıkorman Tesisleri	Göktepe Tesisleri	Batakköy Tesisleri				
Oca.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	
Şub.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	
Mar.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	
Nis.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	
May.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	
Haz.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	
Tem.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	
Ağu.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	
Eyl.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	
Eki.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	
Kas.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	
Ara.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	
Oca.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	
Şub.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	
Mar.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	
Nis.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	
May.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	
Haz.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	
Tem.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	
Ağu.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	
Eyl.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	

(49) Yukarıdaki tablolarda yer verilen aylık ortalama hazır beton maliyetlerinin aşağıdaki grafiklerde daha açık şekilde gösterilmesi mümkündür:

Grafik 3: Ocak 2010 - Eylül 2011 Dönemi Aylık Ortalama C 25 Türü Hazır Beton Maliyetleri (TL/m³)

(TİCARİ SIR)

12-42/1321-434

Grafik 4: Ocak 2010 - Eylül 2011 Dönemi Aylık Ortalama C 30 Türü Hazır Beton Maliyetleri (TL/m³)

(TİCARİ SIR)

I.2.4.3. Talebin Yapısı

- (50) İncelenen bölgedeki talep yapısının anlaşılabilmesi amacıyla teşebbüslerin Adapazarı ve çevresine, C25 ve C30 türü hazır beton satışları ile toplam hazır beton satışları incelenmiştir. Aşağıdaki tablolarda Ocak 2010 - Eylül 2011 döneminde incelenen bölgeye teşebbüslerce gerçekleştirilen aylık toplam satış miktarları yer almaktadır.

Tablo 7: Ocak 2010 - Eylül 2011 Dönemi Aylık C25 Türü Hazır Beton Satış Miktarları (m³)

Aylar	Çimsa	Akyazı	Aridil	Belpaş	Nuh	İnci	Oyak	Toplam
Oca.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Şub.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Mar.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Nis.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
May.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Haz.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Tem.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ağu.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eyl.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eki.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kas.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ara.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Oca.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Şub.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Mar.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Nis.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
May.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Haz.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Tem.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ağu.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eyl.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
TOPLAM	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Tablo 8: Ocak 2010 - Eylül 2011 Dönemi Aylık C30 Türü Hazır Beton Satış Miktarları (m³)

Aylar	Çimsa	Akyazı	Aridil	Belpaş	Nuh	İnci	Oyak	Toplam
Oca.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Şub.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Mar.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Nis.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
May.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Haz.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Tem.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

12-42/1321-434

Ağu.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eyl.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eki.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kas.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ara.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Oca.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Şub.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Mar.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Nis.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
May.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Haz.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Tem.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ağu.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eyl.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
TOPLAM	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

- (51) Hem C25 ve C30 hazır beton türleri, hem de tüm hazır beton türlerine ilişkin toplam satışlardaki değişim ise aşağıdaki grafikte görülmektedir:

Grafik 5: Ocak 2010 - Eylül 2011 Dönemi Aylık Satış Miktarları (m³)

(TİCARİ SIR)

I.3. Değerlendirme

- (52) Bu başlık altında ilk olarak Kuruma ulaşan şikâyet neticesinde yürütülmüş olan önaraştırma ve akabinde açılan soruşturma kapsamında gerçekleştirilen yerinde incelemelerde elde edilen belgeler hakkında tespit ve değerlendirmelere yer verilecektir. Ardından elde edilen belgeler hakkında yapılan inceleme ve değerlendirmeler kapsamında, teşebbüslerden talep edilen veriler kullanılarak fiyat ve maliyet hareketleri ile talebin özellikleri değerlendirilecektir. Son olarak teşebbüslerden gelen yazılı savunmalara ve genel değerlendirmeye yer verilecektir.

I.3.1. Yerinde İncelemelerde Elde Edilen Belgelere Yönelik Değerlendirme

- (53) Bu başlık altında, “Yerinde İncelemelerde Elde Edilen Belgeler” başlıklı I.2.3. bölümünde yer verilen bilgi ve belgeler değerlendirilecektir.

I.3.1.1. Toplantının Tarihi

- (54) BELPAŞ BETON’da elde edilen 16.10.2010 tarihli Belge 9’da “Çarşamba 14. betoncular toplantısı” ifadesi yer almakta ve 16.10.2010 tarihi sonrasındaki Çarşamba günü, 20.10.2010 tarihine denk gelmektedir. Benzer şekilde, İNCİ BETON’da elde edilen Belge 5’in 15.10.2010 tarihli sayfasında “Çarş. 14:00 Toplantı” ifadesi yer almakta ve 15.10.2010 sonrasındaki Çarşamba günü, 20.10.2010 tarihine denk gelmektedir.

12-42/1321-434

- (55) BELPAŞ BETON ve İNCİ BETON'da yapılan yerinde incelemelerde elde edilen belgeler, 20.10.2010 Çarşamba günü saat 14:00'de "betoncular" arasında bir toplantı yapılmasının planlandığını ortaya koymaktadır.

I.3.1.2. Toplantı ve Toplantıda Alınan Kararlar

- (56) İNCİ BETON'da yapılan yerinde incelemede 20.10.2010 tarihli sayfasında "Betoncular toplantı 14:00" başlığının yer aldığı belge (Belge 6), İNCİ BETON'un Satış Müdürü olduğu belirtilen (.....)'nin not defterinin 20 Ekim Çarşamba gününe ait sayfasında yer alan notlar (Belge 7), İNCİ BETON'un Satış ve Tahsilat Sorumlusu olduğu belirtilen (.....)'nin not defterinin 21.10.2010 tarihine ait sayfasında yer alan notların bulunduğu belge (Belge 4) ve OYAK BETON Tesis Müdürü (.....)'in 20.10.2010 tarihli notlarının yer aldığı Belge 1'e ulaşılmıştır.
- (57) Belgelerde hazır beton türü bazında fiyatlar ve fiyat dışındaki satış koşullarına ilişkin bazı ifadeler yer almaktadır. Belgelerde yer alan fiyatlar aşağıdaki gibidir:

Tablo 9: İNCİ BETON ve OYAK BETON Toplantı Notlarında Yer Alan Fiyatlar (TL/m³)

Beton Türü	OYAK BETON'da Bulunan 20.10.2010 Tarihli Notlar (Belge 1)	İNCİ BETON'da Bulunan 20.10.2010 Tarihli Notlar (Belge 6)	İNCİ BETON'da Bulunan 20.10.2010 Tarihli Notlar (Belge 7)	İNCİ BETON'da Bulunan 21.10.2010 Tarihli Notlar (Belge 4)
C 14	-	-	69	69
C 20	70	70	70	70
C 25	73	73	73	73
C 30	78	78	78	78
C 35	85	85	85	85
C 40	95	95	90	90

- (58) Yukarıdaki tabloda görüldüğü üzere OYAK BETON ve İNCİ BETON yetkililerinin 20.10.2010 tarihli notlarında yer alan ve Adapazarı hazır beton tüketiminin büyük kısmını oluşturan C20, C25, C30 ve C35 hazır beton türlerine ait fiyatlar birebir aynıdır.
- (59) Ayrıca, hem OYAK BETON'da elde edilen Belge 1'de hem de İNCİ BETON'da elde edilen Belge 6'da 20 m³'den az beton dökümü durumunda ayrıca 150.00 TL pompa kirası alınacağı ve brüt beton farkının 5 TL olacağı ifadeleri yer almaktadır.
- (60) Yukarıda içeriğine yer verilen ve hazır beton türü bazında aynı fiyatların yer aldığı notlar, Belge 9 ve Belge 5'de 20.10.2010 tarihinde yapılmasının planlandığı anlaşılan toplantının söz konusu tarihte İNCİ BETON ve OYAK BETON yetkililerinin katılımı ile gerçekleştirildiğini göstermektedir. Toplantı notlarının içeriğinden, söz konusu toplantıda teşebbüslerin toplantı sonrasında Adapazarı'nda uygulanacak hazır beton fiyatlarını belirledikleri ve hazır beton satışlarında fiyat dışındaki koşullara ilişkin yeknesak bir uygulama geliştirmeye çalıştıkları anlaşılmaktadır.
- (61) Bununla birlikte, Belge 1, Belge 6, Belge 7 ve Belge 4'de yer alan notlarda, 20.10.2010 tarihinde yapılan toplantıya İNCİ BETON ve OYAK BETON dışında başka herhangi bir hazır beton üreticisi teşebbüs yetkilisinin katılıp katılmadığına yönelik herhangi bir ifade veya bilgi yer almamaktadır.

I.3.1.3. Toplantıda Alınan Kararların Uygulanması

- (62) OYAK BETON'dan elde edilen, OYAK BETON Genel Müdür Asistanı (.....) tarafından (.....) ve diğer OYAK BETON yetkililerine gönderilen e-postada (Belge 2) yer alan hazır beton türü bazındaki fiyatlar, Belge 1'de yer alan fiyatlar ile birebir aynıdır. Bu nedenle 21.10.2010 tarihinde gönderilen e-posta (Belge 2), 20.10.2010 tarihli toplantıda belirlenen fiyatların (Belge 1) bir sonraki gün, 21.10.2010 tarihinden itibaren uygulanmak üzere OYAK BETON Adapazarı, Düzce ve Bolu tesis yetkililerine bildirildiğini göstermektedir.
- (63) OYAK BETON'dan elde edilen Belge 3, bir müşteriye verilen 19.10.2010 tarihli fiyat teklifinin 21.10.2010 tarihinde revize edildiğini göstermektedir. Yeni fiyat teklifinde, mikserli hazır beton fiyatlarının C16 için 69,50 TL, C20 için 72 TL ve C25 için 75 TL olarak belirlendiği görülmektedir. Söz konusu fiyatlar ile OYAK BETON'un tesis şefine ait 20.10.2010 tarihli notlarda (Belge 1) yer alan fiyatlar arasında C16 açısından 0,5 TL, C20 ve C25 açısından 2 TL fark bulunmaktadır. Bununla birlikte 19.10.2010 tarihinde yapılan fiyat teklifinin, tekliften yalnızca iki gün sonra 21.10.2010 tarihinde tüm hazır beton türleri bazında 12 TL ve üzerinde artırıldığı anlaşılmaktadır. Bu iki husus birlikte dikkate alındığında, söz konusu yeni fiyat teklifinin, 20.10.2010 tarihinde yapılan toplantı ile ilişkili olabileceği kanaatine varılmıştır.
- (64) İNCİ BETON'a ait 22.10.2010 tarihli fiyat listesinde (Belge 8) yer alan hazır beton türü bazındaki fiyatlar, 20.10.2010 tarihinde gerçekleştirildiği anlaşılan toplantıda kararlaştırılan fiyatlar ile birebir aynıdır. Benzer şekilde, toplantı notlarında yer alan 20 m³'den az beton dökümü durumunda ayrıca 150 TL pompa kirası alınacağı ve brüt beton farkının 5 TL olacağı ifadeleri, İNCİ BETON tarafından yayınlanan fiyat listesinde yer almaktadır. Bu nedenle İNCİ BETON tarafından yayınlanan 22.10.2010 tarihli fiyat listesi, 20.10.2010'da yapılan toplantıda belirlenen fiyatların kısa bir süre içerisinde uygulamaya konulduğunu göstermektedir.

I.3.1.4. İNCİ BETON ve OYAK BETON Dışındaki Teşebbüslerden Elde Edilen Belgelerin Değerlendirilmesi

- (65) Yukarıda da belirtildiği üzere, dosya kapsamında yapılan incelemelerde İNCİ BETON ve OYAK BETON dışında ARIDİL BETON, AKYAZI BETON, NUH BETON ve BELPAŞ BETON'dan da birtakım belgeler elde edilmiştir. Aşağıdaki tabloda OYAK BETON ve İNCİ BETON çalışanlarına ait 20.10.2010 tarihli notlarda yer alan hazır beton türü bazındaki fiyatlar, dosya kapsamında elde edilen diğer belgelerde yer alan mikserli hazır beton fiyatları ile birlikte gösterilmektedir.

12-42/1321-434Tablo 10: Belgelerde Yer Alan Hazır Beton Fiyatları (TL/m³)

Beton Türü	OYAK BETON ve İNCİ BETON'da Bulunan 20.10.2010 Tarihli Notlar (Belge 1,6,7)	22.10.2010 Tarihli İNCİ BETON Fiyat Listesi (Belge 8)	23.10.2010 Tarihli AKYAZI BETON Fiyat Listesi (Belge 18)	01.11.2010 Tarihli NUH BETON Fiyat Listesi (Belge 14)	20.10.2010 Tarihli ARIDİL BETON Fiyat Listesi (Belge 17)	21.10.2010 Tarihli OYAK BETON'a ait e-posta (Belge 2)
C 20	70	70	70	70	70	70
C 25	73	73	73	73	77	73
C 30	78	78	78	78	82	78
C 35	85	85	85	82	88	85

- (66) ARIDİL BETON'da elde edilen Belge 17, OYAK BETON ve İNCİ BETON çalışanlarına ait toplantı notlarının bulunduğu 20.10.2010 tarihinde ARIDİL BETON tarafından yeni bir fiyat listesi oluşturulduğunu göstermektedir. 01.04.2010 ve 20.10.2010 tarihli ARIDİL BETON fiyat listelerinin karşılaştırılması sonucunda 20.10.2010 tarihli fiyat listesi ile fiyatlarda hazır beton türü bazında 11 TL ile 17 TL arasında değişen miktarlarda artış yapıldığı görülmektedir. Bununla birlikte ARIDİL BETON'a ait 20.10.2010 tarihli listede yer alan pompa dahil C20, C25 ve C30 fiyatları sırasıyla 75 TL, 82 TL ve 87 TL olup, söz konusu fiyatlar OYAK BETON ve İNCİ BETON çalışanlarına ait 20.10.2010 tarihli notlar ile İNCİ BETON'a ait 22.10.2010 tarihli fiyat listesinde yer alan C20 için 75 TL, C25 için 78 TL ve C30 için 83 TL olan pompalı hazır beton fiyatlarından farklılık göstermektedir.
- (67) Diğer taraftan, ARIDİL BETON'da elde edilen Belge 16'da "Adapazarı Firmalar Görüşmeler Piyasa Koşulları" şeklinde ifade edilen fiyatların OYAK BETON ve İNCİ BETON'da bulunan toplantı notlarında yer alan fiyatlar ile aynı olduğu dikkat çekmektedir. Bu nedenle, "Adapazarı Firmalar Görüşmeler" ifadesi ile belirtilen görüşmelerin hazır beton üreticileri arasında gerçekleştirildiği şüphesi uyanmaktadır.
- (68) ARIDİL BETON'da elde edilen 21.10.2010 tarihli e-postanın (Belge 15) içeriğinden, 21.10.2010 tarihi itibarıyla ARIDİL BETON açısından da "yeni fiyatlar"ın geçerli olduğu ve daha önce 28.09.2010 tarihinde ARIDİL BETON'dan hazır beton alan bir müşteriye 21.10.2010 tarihinde yeni fiyatların verildiği anlaşılmaktadır. Ayrıca e-postada, söz konusu müşterinin 21.10.2010 tarihinde İNCİ BETON ile eski fiyatlar üzerinden anlaştığı bilgisi yer almaktadır.
- (69) AKYAZI BETON'da elde edilen ve 23.10.2010 tarihinden itibaren geçerli olacağı belirtilen fiyat listesinde (Belge 18) yer alan mikserli C20, C25 ve C30 hazır beton fiyatları, OYAK BETON ve İNCİ BETON çalışanlarına ait 20.10.2010 tarihli notlarda belirtilen ve İNCİ BETON'a ait 22.10.2010 tarihli fiyat listesinde yer alan mikserli hazır beton türü bazındaki fiyatlar ile birebir aynıdır.
- (70) Benzer şekilde NUH BETON'da elde edilen ve 01.11.2010 tarihinden itibaren geçerli olacağı belirtilen fiyat listesinde (Belge 14) yer alan mikserli C20, C25 ve C30 hazır beton fiyatları, OYAK BETON ve İNCİ BETON çalışanlarına ait 20.10.2010 tarihli notlar ile İNCİ BETON'a ait 22.10.2010 tarihli fiyat listesinde yer alan mikserli hazır beton türü bazındaki fiyatlar ile birebir aynıdır.
- (71) BELPAŞ BETON'da elde edilen revizyon tarihi 01.10.2010 olan fiyat listesi (Belge 10) ile revizyon tarihi 25.10.2010 olan fiyat listesi (Belge 11) birlikte değerlendirildiğinde BELPAŞ

12-42/1321-434

BETON'un 01.10.2010 tarihinde yenilediği fiyat listesini 20.10.2010 tarihi sonrasında 25.10.2010'da tekrar yenilediği ve fiyatlarda artış yaptığı görülmektedir¹².

- (72) BELPAŞ BETON'da elde edilen Belge 9, 20.10.2010 tarihinde hazır beton üreticileri arasında bir toplantı yapılacağına BELPAŞ BETON yetkilileri tarafından bilindiğini, Belge 11 ise BELPAŞ BETON'un fiyat listesini 20.10.2010 tarihi sonrasında yenilediğini göstermektedir. Ayrıca, ARIDİL BETON'da elde edilen Belge 15, Belge 16 ve Belge 17, 20.10.2010 tarihinde yapılan toplantıda belirlenen fiyatlar konusunda ARIDİL BETON yetkililerinin bilgi sahibi olduklarını göstermektedir. Benzer şekilde, NUH BETON'da elde edilen Belge 14 ve AKYAZI BETON'da elde edilen Belge 18, NUH BETON ve AKYAZI BETON'un 20.10.2010 tarihi sonrasında fiyat listelerini yenilediklerini göstermektedir.
- (73) Söz konusu belgeler, BELPAŞ BETON, ARIDİL BETON, NUH BETON ve AKYAZI BETON'un, 20.10.2010 tarihinde İNCİ BETON ve OYAK BETON'un katıldığı toplantıda belirlenen fiyatlar konusunda bilgi sahibi olduklarının bir göstergesi olarak değerlendirilebilir. Ancak anılan teşebbüslerde elde edilen belgeler, teşebbüslerin 20.10.2010 tarihli toplantıya katıldıkları sonucuna ulaştıracak nitelikte değildir. Ayrıca daha önce de belirtildiği üzere, İNCİ BETON ve OYAK BETON'da elde edilen Belge 1, Belge 6, Belge 7 ve Belge 4'de yer alan notlarda, 20.10.2010 tarihinde yapılan toplantıya İNCİ BETON ve OYAK BETON dışında başka herhangi bir hazır beton üreticisi teşebbüs yetkilisinin katıldığını belirten herhangi bir ifade veya bilgi de yer almamaktadır.

I.3.1.5. Bilgi Değişimine İlişkin Belgeler

- (74) BELPAŞ BETON'da elde edilen Belge 12 ile NUH BETON'da elde edilen Belge 13'de yer alan tablolardaki firma adları, santral, transmiksör ve pompa sayılarının aynı olduğu ve ortak veriler arasındaki tek farkın NUH BETON tarafından hazırlanan tabloda, NUH BETON'a ait üretim rakamının 139.604 m³, BELPAŞ BETON'da elde edilen tabloda ise 125.000 m³ olduğu görülmektedir.
- (75) Teşebbüslere ait santral, transmiksör ve pompa sayısı, teşebbüsler arası bir bilgi değişimi olmadan ulaşılabilir bilgilerdir. Bununla birlikte, iki farklı teşebbüste elde edilen tablolarda yer alan teşebbüslerin 2010 yılı üretim rakamlarının yukarıda belirtilen fark dışında tamamen aynı olması, Adapazarı'nda faaliyet gösteren hazır beton üreticilerinin, 2010 yılı hazır beton satışları konusunda karşılıklı olarak bilgi değişimi gerçekleştirdikleri şüphesini uyandırmıştır.
- (76) Dosya kapsamında teşebbüslerden talep edilen veriler kullanılarak hazırlanan 2010 yılı 19.10.2010 tarihi itibarıyla ve yıl sonu satış rakamları aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

¹² 01.10.2010 tarihli listede mikserli ve pompalı olmak üzere iki farklı fiyat türü yer almakta, 25.10.2010 tarihli listede ise mikserli veya pompalı ayrımı yapılmadan sadece fiyatlar yer almaktadır. Bu nedenle 25.10.2010 tarihli liste ile hazır beton türü bazında yapılan artış miktarları somut olarak ortaya konulamamaktadır.

12-42/1321-434

Tablo 11: Sakarya İl Merkezine Satış Yapan Teşebbüslerin Satış Rakamları

Firma	Satış Miktarı (m ³)	
	19.10.2010 tarihi itibariyle	31.12.2010 tarihi itibariyle
Akyazı	(.....)	(.....)
Arıdil	(.....)	(.....)
Belpaş	(.....)	(.....)
Çimsa	(.....)	(.....)
İnci	(.....)	(.....)
Nuh	(.....)	(.....)
Oyak	(.....)	(.....)
Toplam	(.....)	(.....)

- (77) Teşebbüslerin yıl sonu itibariyle gerçekleşen satış rakamları ile NUH BETON ve BELPAŞ BETON'da elde edilen tablolardaki üretim rakamları karşılaştırıldığında NUH BETON, ÇİMSA BETON, ARIDİL BETON ve İNCİ BETON'a ilişkin verilerin birbirine yakın olduğu, veriler arasında en büyük farkların bulunduğu AKYAZI BETON ve BELPAŞ BETON'da ise yaklaşık olarak sırasıyla (.....) m³ ve (.....) m³ miktarlarında sapma olduğu anlaşılmaktadır.
- (78) BELPAŞ BETON tarafından yapılan savunmada, BELPAŞ BETON'da elde edilen tabloda yer alan verilerin herhangi bir gizliliğinin bulunmadığı, tabloda fiyatlara ilişkin herhangi bir bilgi yer almadığı, tablonun piyasa araştırması sonucunda oluşturulduğu ve 2010 yılı faaliyet raporunun hazırlanmasında kullanıldığı belirtilmiştir.
- (79) Diğer taraftan, söz konusu tablolar yalnızca NUH BETON ve BELPAŞ BETON'da elde edilmiş ve tabloların oluşturulmasına yönelik olarak söz konusu iki teşebbüs arasında iletişim kurulduğu veya bilgi değişimi yapıldığını gösteren herhangi bir belgeye ulaşılmamıştır. Bu doğrultuda, NUH BETON ve BELPAŞ BETON'da elde edilen tabloların Adapazarı'nda faaliyet gösteren hazır beton üreticilerinin bilgi değişimi gerçekleştirdikleri sonucuna ulaşılması için yeterli olmadığı kanaatine varılmıştır.

I.3.2. Fiyat, Maliyet ve Talebe Yönelik Değerlendirme

- (80) Teşebbüslerin aralarında anlaşarak Sakarya ilinde hazır beton fiyatlarına zam yaptığı ve aynı fiyattan mal sattıklarına ilişkin iddiaların değerlendirilmesi bakımından teşebbüslerden talep edilen bilgiler önem taşımaktadır. Bu bölümde dosya kapsamındaki iddialar teşebbüslerden gelen bilgiler çerçevesinde değerlendirilecektir.

I.3.2.1. Fiyatlardaki Değişimler

- (81) Yukarıda yer verilen belgelerden, 20.10.2010 tarihinde hazır beton fiyatlarının görüşüldüğü bir toplantının gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır. Bahse konu toplantıda alınan kararların uygulamaya geçirilip geçirilmediğinin tespiti amacıyla teşebbüsler tarafından gönderilen satış verileri dikkate alınarak hesaplanan ve Tablo 2 ve Tablo 3'de yer verilen aylık ağırlıklı ortalama satış fiyatları incelenmiştir. Bu kapsamda, C25 ve C30 hazır beton türlerinde 2010 yılı Ocak-Eylül döneminde Grafik 1 ve Grafik 2'de gösterildiği şekilde zamların uygulandığı gözlenmiştir. Söz konusu tablo ve grafikler incelendiğinde, ilgili dönemde teşebbüslerin ortalama fiyatlarının değişkenlik arz ettiği ve 2010 yılı Kasım ayı ortalama satış fiyatlarının ise Ekim ayına göre yükseldiği anlaşılmaktadır.
- (82) C25 türü hazır beton Kasım ayı ortalama fiyatlarına bakıldığında bir önceki aya göre, AKYAZI BETON'un (.....) TL, İNCİ BETON'un (.....) TL, OYAK BETON'un (.....) TL, NUH BETON'un (.....) TL, ÇİMSA BETON'un (.....) TL, BELPAŞ BETON'un (.....) ve ARIDİL BETON'un (.....) TL tutarında artış gerçekleştirdikleri görülmektedir. C30 türü hazır beton

12-42/1321-434

Kasım ayı ortalama fiyatlarına bakıldığında ise bir önceki aya göre, AKYAZI BETON'un (.....) TL, İNCİ BETON'un (.....) TL, OYAK BETON'un (.....) TL, NUH BETON'un (.....) TL, ÇİMSA BETON'un (.....) TL, BELPAŞ BETON'un (.....) ve ARIDİL BETON'un (.....) TL tutarında artış gerçekleştirdikleri görülmektedir.

- (83) 2010 yılı Kasım ayında gerçekleştirilen fiyat artışından sonra, teşebbüslerin aylık ortalama fiyatlarında iniş çıkışların yaşandığı gözlemlenmektedir. Bununla beraber, Kasım ayı sonrasındaki dönemde, Kasım ayında tüm teşebbüsler tarafından gerçekleştirilen fiyat artışına benzer belirgin bir fiyat hareketi görülmemektedir. Bu bağlamda, Kasım ayı sonrasındaki fiyatların genel anlamda yatay bir seyir içerisinde olduğunu söylemek mümkündür.
- (84) Aşağıdaki tabloda teşebbüslerin Ekim 2010-Ocak 2011 döneminde ortalama fiyatlarındaki aylık artış oranları yer almaktadır.

Tablo 12: Ekim 2010-Ocak 2011 Dönemi Aylık Ortalama Fiyat Artışları (%)

Hazır Beton Türü	Aylar	Akyazı	İnci	Oyak	Nuh	Çimsa	Belpaş	Aridil
C 25	Eki.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	Kas.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	Ara.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	Oca.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	Toplam	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
C 30	Eki.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	Kas.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	Ara.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	Oca.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	Toplam	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

- (85) Tabloda da görüldüğü gibi 20.10.2010 tarihinde gerçekleştirilen toplantı sonrasında, Kasım ayında teşebbüs bazında ortalama C25 fiyatlarında %(.....) ile %(.....); C30 fiyatlarında ise %(.....) ile %(.....) arasında değişen oranlarda artış meydana gelmiştir. Ekim 2010- Ocak 2011'i kapsayan dört aylık süreçte ise ortalama C25 fiyatları %(.....) ile %(.....); C30 fiyatları ise (AKYAZI BETON fiyatları hariç olmak üzere) %(.....) ile %(.....) arasında değişen oranlarda yükselmiştir.
- (86) Kasım ayında gerçekleştirilen fiyat artışları sonucunda teşebbüslerin ortalama C25 fiyatlarının (.....) TL ile (.....) TL; C30 fiyatlarının ise (.....) TL ile (.....) TL arasındaki tutarlarda değiştiği görülmektedir. Söz konusu fiyatlar, 20.10.2010 tarihli toplantıda C25 ve C30 hazır beton türleri için sırasıyla (.....) TL ve (.....) TL olarak belirlenen fiyatlardan farklılık göstermekle birlikte, teşebbüslerin Ekim 2010 sonrasında ortalama fiyatlarında artış meydana geldiği Grafik 1 ve Grafik 2'de açık olarak görülmektedir.
- (87) OYAK BETON ve İNCİ BETON'un katıldıkları toplantının 20.10.2010 tarihinde gerçekleştirilmesi sebebiyle teşebbüslerin 2010 yılı Ekim ayı fiyatları bu tarih baz alınarak 1-20 Ekim ve 21-31 Ekim şeklinde iki ayrı döneme ayrılarak incelenmiştir. Bu kapsamda hazırlanan Tablo 4'den görüldüğü üzere 20 Ekim tarihinden sonra ÇİMSA BETON dışındaki tüm teşebbüslerin C25 türü hazır beton fiyatlarının %(.....) ile %(.....) arasında değişen oranlarda yükseldiği anlaşılmaktadır. Diğer taraftan, C30 fiyatları açısından benzer bir durumdan bahsetmek mümkün görünmemektedir. OYAK BETON'un C30 fiyatlarında %(.....) oranında bir artış meydana gelmiş, diğer teşebbüslerin fiyatlarında kayda değer oranda bir değişim yaşanmamıştır. OYAK BETON ve İNCİ BETON'un katıldığı tespit edilen toplantıda alınan kararların uygulamaya geçirilme tarihi konusunda bir bilgi mevcut olmamakla birlikte,

12-42/1321-434

özellikle C25 fiyatlarındaki değişimlerden toplantı tarihi itibariyle fiyatlarda bir kırılma yaşandığı anlaşılmaktadır.

I.3.2.2. Maliyetlerdeki Değişimler

- (88) Teşebbüslerin ortalama fiyatlarında Ekim 2010 sonrasında meydana gelen artışların söz konusu dönemde teşebbüslerin hazır beton üretim maliyetlerindeki artışlardan kaynaklanıp kaynaklanmadığının değerlendirilmesi önem arz etmektedir. Bu kapsamda ilk olarak, Tablo 5 ve Grafik 3'de yer verilen C25 hazır beton maliyetlerine bakıldığında, fiyat artışının yaşandığı 2010 yılı Kasım ayında ÇİMSA BETON ve BELPAŞ BETON hariç diğer tüm teşebbüslerin maliyetlerinin düştüğü görülmektedir. C30 hazır beton maliyetleri incelendiğinde ise Tablo 6 ve Grafik 4'den de görüldüğü üzere, Kasım ayında OYAK BETON, İNCİ BETON ve AKYAZI BETON'un maliyetlerinin düştüğü diğer teşebbüslerin maliyetlerinin ise yükseldiği anlaşılmaktadır.
- (89) Aşağıdaki tabloda teşebbüslerin Eylül 2010-Ocak 2011 döneminde ortalama maliyetlerdeki aylık değişim oranları yer almaktadır.

Tablo 13: Eylül 2010-Ocak 2011 Dönemi Aylık Ortalama Maliyet Değişimleri (%)

Hazır Beton Türü	Aylar	Akyazı	İnci	Oyak	Nuh	Çimsa	Belpaş
C 25	Eyl.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	Eki.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	Kas.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	Ara.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	Oca.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	Eylül 10-Ocak 11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
C 30	Eyl.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	Eki.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	Kas.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	Ara.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	Oca.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	Eylül 10-Ocak 11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

- (90) Tablodan, 2010 yılı Ekim ayında NUH BETON, ÇİMSA BETON ve BELPAŞ BETON'un maliyetlerinin düştüğü, İNCİ BETON ve OYAK BETON'un maliyetlerinde ise düşük oranlarda (sırasıyla %(.....) ve %(.....)) artış yaşandığı gözlenmektedir. Buna karşın AKYAZI BETON'un maliyetleri %(.....) oranında artmıştır. Benzer bir durum C30 hazır beton türü maliyetleri için de geçerlidir.
- (91) Bu tespitler ışığında, 2010 yılı Kasım ayında incelenen tüm teşebbüslerin aylık ağırlıklı ortalama fiyatlarındaki artış ile teşebbüslerin maliyetleri arasında tutarlı bir ilişki bulunmadığı kanaatine varılmıştır. Zira Tablo 12 ve Tablo 13'deki değişim oranları arasında çoğunlukla bir paralelliğin varlığından bahsedilememesi ve maliyeti düşen teşebbüslerin de söz konusu dönemde fiyatlarını artırmış olması bu artışlarının temel kaynağının maliyetler olamayacağına işaret etmektedir.
- (92) Diğer taraftan 20.10.2010 tarihinde gerçekleştirilen toplantıya katıldığı anlaşılan teşebbüslerin maliyet ve fiyat hareketlerinin ayrıca karşılaştırılması analize katkı sağlayacaktır. Bu kapsamda, aşağıda sırasıyla OYAK BETON ve İNCİ BETON'un C25 hazır beton türüne ilişkin aylık ortalama fiyat ve maliyet değerleri karşılaştırılacaktır:

12-42/1321-434

Grafik 6: OYAK BETON'un Aylık Ortalama C25 Türü Hazır Beton Fiyat-Maliyet Değerleri (TL/m³)

(TİCARİ SIR)

Grafik 7: İNCİ BETON'un Aylık Ortalama C 25 Türü Hazır Beton Fiyat-Maliyet Değerleri (TL/m³)

(TİCARİ SIR)

- (93) Grafik 6'da görüldüğü üzere, OYAK BETON'un C25 türü hazır beton fiyat ve maliyetleri arasında her ne kadar 2010 yılı Ekim ayına kadar bir paralellik görülse de, devam eden dönemde söz konusu değerler arasında herhangi bir paralellikten bahsetmek mümkün görünmemektedir. Grafik 7 ise İNCİ BETON'un C25 hazır beton fiyat-maliyet değerleri arasında doğrudan bir ilişki olmadığını ortaya koymaktadır.

I.3.2.3. Talebin Yapısı

- (94) Adapazarı ve çevresinde 2010 yılı Eylül ayı sonrasında hazır beton fiyatlarında meydana gelen artışın, talepte yaşanan değişimlerden kaynaklanıp kaynaklanmadığının da incelenmesi gerekmektedir.
- (95) Tablo 7 ve 8'de görüldüğü gibi hazır beton satışları aylar itibarıyla büyük farklılıklar göstermektedir. Ürünün kullanım alanı dikkate alındığında, bu farklılığın temel nedeninin mevsimsellik olabileceği sonucuna ulaşılmıştır. Örneğin, pazarın en büyük oyuncularından biri olan ARIDİL BETON'un (.....) m³ olan 2010 yılı Ocak ayı C25 hazır beton satışı aynı yıl Temmuz ayında dört kattan fazla bir artış göstererek (.....) m³'ü aşmıştır. Ancak bu aydan sonra satış miktarı sürekli bir biçimde azalmış ve yılsonunda (.....) m³ civarında gerçekleşmiştir. Benzer bir satış trendi C30 türü hazır beton için de gözlemlenebilmektedir.
- (96) Aylar itibarıyla satış miktarlarını gösteren Grafik 5 de, hazır beton satışında yaşanan mevsimselliği daha açık bir şekilde ortaya koymaktadır. Genel olarak Nisan-Temmuz dönemi aylık satış miktarlarının diğer aylardan daha yüksek olduğunu ve buna karşın söz konusu dönem içerisinde de aylık satışlarda nispeten düşük oranlarda dalgalanmaların yaşandığını söylemek mümkündür.
- (97) Bununla birlikte, söz konusu tablolar ve grafikten, aylık ortalama fiyatların bir önceki aya göre büyük ölçüde arttığı 2010 yılı Kasım ayındaki toplam hazır beton satışlarının bir önceki ay satışlarına göre düştüğü, C25 satışlarının ise yaklaşık (.....) m³ arttığı görülmektedir. C25 satışlarında görülen düşük miktardaki (%(.....) oranında) artışın ise satış fiyatını etkileyecek büyüklükte olmadığı anlaşılmaktadır.

12-42/1321-434

- (98) Aşağıdaki tabloda teşebbüslerin Eylül 2010-Ocak 2011 döneminde aylık toplam hazır beton satışlarındaki değişim miktarları yer almaktadır.

Tablo 14: Eylül 2010-Ocak 2011 Dönemi Aylık Satış Miktarlarındaki Değişim (m³)

Aylar	Akyazı	İnci	Oyak	Nuh	Çimsa	Belpaş	Aridil
Eyl.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eki.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kas.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ara.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Oca.11	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

- (99) Yukarıdaki tablodan 2010 yılı Kasım ayında İNCİ BETON, NUH BETON, BELPAŞ BETON ve ARIDİL BETON'un satış miktarlarının düştüğü, AKYAZI BETON'un ve düşük miktarlarda da OYAK BETON ve ÇİMSA BETON'un satışlarında artış yaşandığı görülmektedir. Diğer taraftan Ekim ayı satış miktarlarında AKYAZI BETON ve OYAK BETON hariç olmak üzere teşebbüslerin satış miktarlarının arttığı görülmektedir. Ancak söz konusu talep artışının fiyatlara yansıdığı şeklinde bir sonuç çıkarmak mümkün görünmemektedir. Zira Tablo 12'de verilen fiyat değişimleri ile Tablo 14'de yer alan satış miktarlarındaki değişim karşılaştırıldığında, incelenen Ekim 2010-Ocak 2011 dönemi gibi sınırlı bir dönemde dahi satışlar düşerken fiyatların arttığı veya tam tersi durumun yaşandığına yönelik birçok örneğin mevcut olduğu anlaşılmaktadır. Örneğin, OYAK BETON'un aylık ortalama C25 ve C30 satış fiyatları ilgili dönemde tüm aylarda artmış ancak, teşebbüsün hazır beton satışları Ekim ve Ocak aylarında düşmüştür. Diğer tüm teşebbüsler bakımından da benzer durumlar ile karşılaşılmaktadır.
- (100) Bu bilgiler ışığında, pazarda faaliyet gösteren tüm teşebbüslerin ortalama fiyatlarında kayda değer oranlarda artışın yaşandığı Eylül 2010 sonrası dönemdeki aylık hazır beton talebinin Nisan-Temmuz dönemi ile kıyaslandığında daha düşük olduğu görülmektedir. Bu nedenle Eylül 2010 sonrasında hazır beton fiyatlarında meydana gelen artışın hazır beton talebinde yaşanan artıştan kaynaklanmadığı sonucuna varılmıştır.

I.4. Tarafların Savunmaları ve Değerlendirilmesi

- (101) Aşağıda teşebbüsler tarafından yapılan savunmaların özetlerine yer verilmiş ve savunmalarda yer alan iddialara cevap verilirken yalnızca 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği tespit edilen teşebbüslerin "İnceleme ve Değerlendirmeler" Bölümünde değerlendirilmemiş olan iddiaları dikkate alınmıştır.

I.4.1. İNCİ BETON ve OYAK BETON Tarafından Yapılan Savunmalar

I.4.1.1. Öneraştırmanın Kanun'un 40. maddesinde belirtildiği üzere 30 günde tamamlanmadığı, 03.02.2011 tarihinde başlatılan öneraştırmanın 10.05.2011 tarihinde tamamlanarak Kurula teslim edildiği iddiası

- (102) 4054 sayılı Kanun'un 40. maddesinde yer alan; "Öneraştırma yapılmasına karar verildiği takdirde Kurul Başkanı, meslek personeli uzmanlardan bir ya da birkaçını raportör olarak görevlendirir. Öneraştırma yapmakla görevlendirilen raportör 30 gün içinde elde ettiği bilgileri, her türlü delilleri ve konu hakkındaki görüşlerini Kurula yazılı olarak bildirir." hükmü çerçevesinde, öneraştırma süreci görevlendirme tarihi itibarıyla başlamaktadır. Mevcut durumda Rekabet Kurulunun 03.02.2011 tarih ve 11-07 sayılı toplantısında öneraştırma yapılmasına ilişkin olarak aldığı karar çerçevesinde Başkanlık Makamı'nın ve Daire Başkanlığı'nın yazıları uyarınca, öneraştırma yapmak üzere raportörler 11.04.2011 tarihinden itibaren görevlendirilmiş ve Öneraştırma Raporu öngörülen süre içinde teslim

edilmiştir.

- (103) Ayrıca, söz konusu sürelerin iç uygulamaya yönelik olduğu ve işlemin esasını sakatlamadığının Danıştay tarafından kabul edildiği belirtilmelidir. Danıştay 10. Dairesi'nin 2001/1632 E. No'lu ve 2003/4243 K. No'lu kararında; "4054 Sayılı Kanunun 40. maddesinde *önaraştırma yapmakla görevlendirilen raportörün 30 gün içinde elde ettiği bilgileri, her türlü delilleri ve konu hakkındaki görüşlerini Kurula yazılı olarak bildireceği*; 41. maddesinde ise, *önaraştırma raporunun Kurula teslimini takip eden 10 gün içinde Kurulun toplanacağı ve soruşturma açılmasına veya açılmamasına karar vereceği öngörülmüş olmasına karşın, dava konusu olayda, önaraştırma kararı 16.11.1999 tarihinde alınmış, ancak raportörler Kurulca 03.12.1999 tarihinde görevlendirilmiş, 30 günlük süre geçirildikten sonra 07.01.2000 tarihinde rapor Kurula teslim edilmiş, anılan rapor 10 günlük süre geçirildikten sonra 03.02.2000 tarihli toplantısında görüşülmüş ise de, dava konusu Rekabet Kurulu Kararına konu soruşturulan olayın niteliği ve önemi göz önüne alındığında, soruşturma sürecine hız kazandırmak, Kurulun işleri süratli karara bağlamasını sağlamak amacıyla getirilen ve iç uygulamaya yönelik bu durum dava konusu Kurul Kararını sakatlayan ve bu haliyle sonuca etki eden bir husus olarak görülmemiştir." ifadelerine yer verilerek bu sürelerin amacının idarenin eylemlerinin hızlandırılmasını sağlamak olduğu belirtilmiş ve Karar'ın iptal edilmesine yönelik talepler reddedilmiştir.*

1.4.1.2. Raportörlerce hazırlanan inceleme ve önaraştırma raporları ile Kurulun soruşturma açılmasına dair kararı ve varsa karşı oyların dahil edilmemesinin teşebbüsün savunma hakkını kısıtladığı iddiası

- (104) Rekabet Kurulunun 17.05.2011 tarihli kararı ile haklarında soruşturma açılan teşebbüslere, 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca Önaraştırma Raporu'nda yer alan tespit ve değerlendirmeler ile teşebbüslerde yapılan yerinde incelemelerde elde edilen ve soruşturma açılmasına dayanak teşkil eden bilgi ve belgelerin tamamını içeren bildirim, rakiplerin ticari sırları arındırıldıktan sonra tebliğ edilmiştir. Teşebbüslerin bu iddiası da dayanaksızdır.

1.4.2. İNCİ BETON Tarafından Yapılan Savunmalar

1.4.2.1. Pazarda faaliyet gösteren teşebbüs sayısının az olmadığı, en büyük teşebbüs olan AKYAZI BETON'un pazar payının %(.....) olduğu ve ARIDİL, ÇİMSA ve NUH BETON'un pazar paylarının sırasıyla %(.....), %(.....) ve %(.....) olduğu, teşebbüslerin rakiplerinin ticari hamlelerini takip ettiği ve pazarda rekabeti sınırlayıcı bir anlaşma zemininin bulunmadığı iddiası

- (105) İNCİ BETON ve OYAK BETON'da yapılan yerinde incelemelerde elde edilen 20.10.2010 tarihli notlar ve söz konusu notlarda yer alan hazır beton türü bazındaki fiyatların birebir aynı olması, BELPAŞ BETON ve İNCİ BETON'da elde edilen söz konusu toplantının yapılacağına ilişkin bir notun yer aldığı belgelere ulaşılmış olması ile teşebbüslerin Ocak 2010-Mart 2011 dönemi fiyat hareketleri birlikte değerlendirildiğinde, İNCİ BETON ve OYAK BETON'un 20.10.2010 tarihinde yapılan ve Adapazarı hazır beton fiyatlarının görüşüldüğü ve belirlendiği bir toplantıya katıldıkları sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla rekabeti sınırlayıcı bir anlaşmanın bulunmadığı iddiası dayanaktan yoksundur.
- (106) Savunmada pazarın şeffaf olduğu ve rakiplerin yakından takip edildiği belirtilse de OYAK BETON ve İNCİ BETON'da elde edilen ve söz konusu teşebbüslerin çalışanlarına ait 20.10.2010 tarihli notlarda yer alan hazır beton türü bazındaki fiyatların ve fiyat dışındaki satış koşullarının tamamen aynı olması, teşebbüslerin söz konusu fiyat ve satış koşullarına ilişkin bilgileri rakiplerin takip edilmesi sonucunda elde etmediğini, söz konusu bilgilerin

rakipler arasındaki görüşmeler sonucunda birlikte belirlendiğini göstermektedir.

I.4.2.2. Müvekkil şirketin fiyat listesi üzerinden satış yapmadığı, müşteri tarafından talep edilmesi üzerine fiyat listelerinin rakiplerin fiyatları incelenerek hazırlanması nedeniyle fiyat listelerinin aynı olduğu iddiası

- (107) Yukarıda yer verilen fiyat listelerine ilişkin tabloda OYAK BETON ve İNCİ BETON'un çalışanlarına ait 20.10.2010 tarihli beton türleri bazında fiyatların yer aldığı notlar karşılaştırılmıştır. Yapılan karşılaştırma sonucunda 20.10.2010 tarihli toplantıya ilişkin OYAK BETON ve İNCİ BETON çalışanlarına ait notlarda yer alan ve Adapazarı hazır beton tüketiminin büyük kısmını oluşturan C20, C25, C30 ve C35 hazır beton türlerine ait fiyatlar ile İNCİ BETON'a ait 22.10.2010 tarihli ve NUH BETON'a ait 01.11.2010 tarihli fiyat listelerinde söz konusu hazır beton türlerinin fiyatlarının birebir aynı olduğu görülmüştür.
- (108) 20.10.2010 tarihli toplantı sonrasında İNCİ BETON tarafından 22.10.2010 tarihinde, toplantı notlarında yer alan hazır beton türü bazındaki fiyatlar ile aynı fiyatları içeren bir fiyat listesi yayınlanmıştır. Söz konusu fiyat listesinin tarihi ve içeriğinin incelenmesi neticesinde söz konusu listenin 20.10.2010 tarihli toplantıda alınan kararların İNCİ BETON tarafından uygulamaya konulduğunun bir göstergesi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

I.4.2.3. Rekabeti sınırlama amacı taşınmadığı, İNCİ BETON ve diğer firmaların ilgili pazarda rekabet etmeye devam ettikleri, bu anlamda, anlaşmanın uygulamadaki etkilerinin rekabeti kısıtlaması veya fiyatların birlikte yükseltilmesi gibi bir sonucun ortaya çıkmadığı iddiası

- (109) Teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birliği kararlarının 4. madde kapsamında değerlendirilebilmesi için anlaşma veya uyumlu eylemin ilgili pazarda etki doğurmuş olması ve bu etkinin gösterilmesi gerekmekte, anlaşma veya uyumlu eylemin rekabetin sınırlandırılması amacını taşıması 4. madde kapsamında değerlendirilebilmesi için yeterli olmaktadır. Bununla birlikte dosya kapsamında Adapazarı hazır beton fiyatları incelenmiştir. Tablo 12'de görüldüğü üzere İNCİ BETON'un C25 hazır beton türü ortalama fiyatlarında Eylül 2010-Ocak 2011 döneminde (.....) TL artış meydana gelmiştir.

I.4.2.4. İnciler İnşaat Kum Ocağı İşletmeciliği Tic. ve San. A.Ş. adına açılmış bir soruşturma bulunmadığı, İnci Hazır Beton Ticaret A.Ş. adına açılan soruşturmanın müvekkil teşebbüse tebliğ edilmesinin ardından anılan teşebbüsün unvanının İnciler İnşaat Kum Ocağı İşletmeciliği Tic. ve San. A.Ş. olarak değiştirilerek soruşturmaya devam edilmesinin usul ve yasaya aykırı olduğu, unvan değişikliğine ilişkin Kurul Kararı'nın teşebbüse gönderilmediği iddiası

- (110) 27.06.2011 tarih ve 2010-2-320/BN-11-373.ESO sayılı Bilgi Notu Rekabet Kurulunun 06.07.2011 tarihli toplantısında görüşülerek, 11-41/887-M sayı ile soruşturma açılmasına ilişkin kararda adı "İnci Hazır Beton Tic. A.Ş." şeklinde geçen teşebbüsün unvanının "İnciler İnşaat Kum Ocağı İşlt. Ticaret ve Sanayi A.Ş." olarak değiştirilmesine karar verilmiş ve söz konusu karara Soruşturma Raporu'nda yer verilmiştir. Bununla birlikte Karar'ın nüshası, 2010/3 sayılı Tebliğ'in 7. maddesi gereği Kurum içi yazışma olarak nitelendirilmesi nedeniyle, bildirimde ek olarak gönderilmemiştir.

I.4.2.5. Ürünün özellikleri ve pazardaki rekabetten ötürü müşterileri uzun süre bağlamanın mümkün olmadığı, müşteri bağımlılığının az olduğu iddiası

- (111) Hazır betonun homojen bir ürün olması, müşteri bağımlılığı ya da müşterilerin fiyat hassasiyetini tetikleme savı bir ölçüde geçerli olmakla birlikte, bu hususların teşebbüslerin

12-42/1321-434

rekabeti ihlal edecek davranışlarda bulunmalarını haklı çıkaracak unsurlar olarak kabulü mümkün değildir. Nitekim müşterilerin fiyatı bir pazarlık unsuru olarak kullanmaları, teşebbüslerin fiyat bazlı rekabet etmesinin yanı sıra fiyat bazlı rekabetten kaçınmak amacıyla kartelleşme eğilimi içersine girmelerine de neden olabilecek bir unsurdur. Benzer şekilde, müşterilerin uzun vadeli olarak bağlanmasının mümkün olmadığı haller rekabeti tetikleyebileceği gibi, rekabetten kaçınma güdüsünü de tetikleyebilmektedir.

İ.4.2.6. İddia edilen anlaşmanın rekabet hukuku açısından bile hiçbir şartı yerine gelmediği, çeşitli Kurul kararlarında ilgili teşebbüsün kendisini ihlal teşkil eden anlaşma ile bağlı hissettiği ortaya koyulurken sayılan koşulların hiçbirinin bu soruşturma çerçevesinde teşebbüs açısından geçerli olmadığı iddiası

- (112) Öncelikle belirtilmelidir ki bir pazarda faaliyet gösteren rakip teşebbüslerin bir araya gelerek fiyat belirlemeleri, belirlenen fiyatların pazarda birebir uygulanıp uygulanmamasından bağımsız olarak *“Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır.”* hükmü uyarınca 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesi kapsamında değerlendirilebilir.
- (113) İNCİ BETON İLE OYAK BETON’da elde edilen ve yukarıda yer verilen belgeler 20.10.2010 tarihinde hazır beton üreticisi rakip teşebbüsler arasında bir toplantı yapıldığını ve bu toplantıda Adapazarı hazır beton fiyatlarının belirlendiğini göstermektedir. İNCİ BETON tarafından 22.10.2010 tarihinde yayınlanan ve toplantı notları ile aynı fiyatları ve fiyat dışı satış koşullarını içeren fiyat listesi (Belge 8) İNCİ BETON’un toplantıda alınan kararları uygulamaya koyduğunu göstermektedir. Tablo 12’de belirtildiği gibi 2010 yılı Kasım ayında İNCİ BETON’un C25 ortalama satış fiyatı bir önceki aya göre %(.), C30 fiyatı ise %(.) yükselmiştir. İNCİ BETON tarafından 20.10.2010 tarihli toplantıda iki gün sonra, toplantı notlarında yer alan fiyatların ve fiyat dışı satış koşullarının yer aldığı yeni bir fiyat listesi yayınlanması ve ortalama satış fiyatlarının Kasım 2010’da yükselmesi nedeniyle İNCİ BETON’un toplantıda alınan kararlar doğrultusunda hareket ettiği sonucuna ulaşılmıştır.

İ.4.2.7. İNCİ BETON ile OYAK BETON’da bulunan ve 20.10.2010 tarihine işaret eden günü gösteren belgenin Belpaş Beton’da da bulunduğu; böyle bir toplantının yapılmadığı, ancak iddianın kabulü halinde bu toplantıya BELPAŞ BETON’un da katıldığı kabul edilmesi gerektiği iddiası

- (114) BELPAŞ BETON’da elde edilen ve *“Çarşamba 14. betoncular toplantısı”* ifadesinin yer aldığı 16.10.2010 tarihli Belge 9, 20.10.2010 tarihinde Adapazarı hazır beton üreticileri arasında bir toplantı yapılacağı BELPAŞ BETON yetkilileri tarafından bilindiğini göstermekle birlikte, BELPAŞ BETON’un 20.10.2010 tarihli toplantıya katıldığı sonucuna ulaşılmaması için yeterli değildir.
- (115) İNCİ BETON’da elde edilen Belge 5, Belge 9’a benzer şekilde 20.10.2010 tarihinde toplantı yapılacağı ifadesini içermektedir. Fakat İNCİ BETON’da elde edilen Belge 4, Belge 6 ve Belge 7’nin tarih ve içeriği ise yalnızca bir toplantının yapılacağı ifadesinin yer aldığı Belge 9’dan farklı olarak İNCİ BETON yetkililerinin 20.10.2010 tarihli toplantıya katıldıklarını ve toplantıda belirlenen fiyatları göstermektedir. Bu nedenle 20.10.2010 tarihli toplantıya katılımı gösterme açısından BELPAŞ BETON’da elde edilen belgelerin, İNCİ BETON’da elde edilen belgelerden farklı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

I.4.2.8. Arıdil Beton, Akyazı Beton, Nuh Beton ve Belpaş Beton'dan elde edilen belgelerde sadece İNCİLER BETON ile OYAK BETON'un değil, diğer firmaların hazır beton fiyatlarının da aynı olduğunun görüldüğü, Soruşturma Raporunda yapılan değerlendirmeye göre, Arıdil Beton'un diğer firmalar ile birlikte hareket ettiği ve hatta varlığı iddia edilen toplantıya katıldığının anlaşıldığı iddiası

(116) ARIDİL BETON'da elde edilen 20.10.2010 tarihli fiyat listesinde yer alan C25 ve C30 fiyatları OYAK BETON ve İNCİ BETON'da elde edilen toplantı notlarında yer alan fiyatlardan farklıdır. NUH BETON'da elde edilen 01.11.2010 tarihli fiyat listesi (Belge 14) ve AKYAZI BETON'da elde edilen 23.10.2010 tarihli fiyat listesinde (Belge 18) yer alan C20, C25, C30 fiyatları OYAK BETON ve İNCİ BETON'da elde edilen toplantı notlarında yer alan fiyatlar ile aynıdır. Bununla birlikte dosya kapsamında, İNCİ BETON ve OYAK BETON dışındaki teşebbüslerin 20.10.2010 tarihinde yapılan toplantıya katıldığını ve yukarıda belirtilen fiyat listelerini toplantıya katılım sonucunda hazırladıklarını gösteren herhangi bir bilgi ya da belge bulunmamaktadır.

(117) ARIDİL BETON'da elde edilen Belge 16'da aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“Adapazarı Firmalar Görüşmeler Piyasa Koşulları

21 75

26 78

31 83

”

(118) Belge 16'da yer alan fiyatlar OYAK BETON'dan elde edilen Belge 1'deki fiyatlar ile aynı olmasına rağmen Belge 16'da yalnızca fiyatlar ve *“Adapazarı Firmalar Görüşmeler Piyasa Koşulları”* ifadesi yer almaktadır. Fakat Belge 16'da söz konusu notun bir toplantıda alındığına dair herhangi bir ifade yer almamakta ve ayrıca notta herhangi bir tarih de bulunmamaktadır. OYAK BETON ve İNCİ BETON'dan elde edilen belgelerden farklı olarak Belge 16'da fiyat dışındaki satış koşullarına ilişkin herhangi bir ifade de yer almamaktadır. Belirtilen nedenlerle ARIDİL BETON'dan elde edilen Belge 16, ARIDİL BETON'un 20.10.2010 tarihli toplantıda alınan kararlar konusunda bilgi sahibi olduğunun bir göstergesi olarak değerlendirilebilecek olsa da, ARIDİL BETON yetkililerinin 20.10.2010 tarihli toplantıya katıldıkları sonucuna ulaşmak için yeterli bulunmamıştır.

(119) Haklarında, rakipler arasında yapılan ve pazardaki fiyatların belirlendiği bir toplantıya katıldığını gösteren deliller bulunmayan teşebbüslerin, yalnızca dosya kapsamındaki delillerden toplantıda belirlendiği anlaşılan fiyatlar ile aynı fiyatları içeren fiyat listesi yayınlamaları veya ortalama fiyatlarında toplantı tarihinden sonra artış meydana gelmesinden hareketle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri sonucuna ulaşmak mümkün olmamıştır.

I.4.2.9. Adapazarı coğrafi pazarında ilgili ürünle ilgili kapasite fazlalığı bulunduğu, talep azlığı nedeniyle rekabetin yoğun olduğu, diğer şirketlerin katılımı olmadan rekabetin kısıtlanması ya da bozulmasından bahsedilemeyeceği iddiası

(120) Yukarıda da belirtildiği gibi bir pazarda faaliyet gösteren rakip teşebbüslerin bir araya gelerek fiyat ve fiyat dışındaki satış koşullarını belirlemeleri, söz konusu teşebbüslerin pazar payları veya birlikte belirlenen fiyatları uygulayabilme kapasitelerinden bağımsız olarak 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabet ihlali olarak değerlendirilebilir. Ayrıca bir pazarda kapasite fazlalığının bulunması ve talep azlığı, rakip teşebbüslerin fiyat belirlemek amacıyla bir araya gelmelerini gerektirmez.

I.4.2.10. İddia edilen toplantının rakip teşebbüsler arasında değil, şirket bünyesinde yapılan bir toplantı olduğu iddiası

- (121) Yukarıda da belirtildiği gibi dosya kapsamında elde edilen bilgi ve belgeler, İNCİ BETON'da elde edilen Belge 4, Belge 5 ve Belge 6'nın OYAK BETON ile 20.10.2010 tarihinde yapılan ve hazır beton fiyatlarının belirlendiği toplantıya ait olduğunu göstermektedir.

I.4.2.11. Anayasanın 38/4. maddesinde ifadesini bulan masumiyet karinesi ile Kurulun hukukun temel ilkelerinden olan "şüpheden sanık yararlanır" ilkesini benimsediği geçmiş tarihli kararlarında yer verilen ispat standartları çerçevesinde mevcut dosyada elde edilmiş olan delillerin bir ihlalin varlığını ispatlamaya yeterli olmadığı iddiası

- (122) Mevcut dosyada, yukarıda yer verilen deliller dikkate alınarak İNCİ BETON'un 20.10.2010 tarihli toplantıya katıldığı ve söz konusu toplantıda Adapazarı hazır beton fiyatları ile fiyat dışı satış koşullarının belirlendiği, bu nedenle İNCİ BETON'un 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği sonucuna ulaşılmıştır
- (123) Rekabet Kurulunun 03.10.2006 tarih ve 06-69/930-267 sayılı kararında yer alan ve Ado Beton'da elde edilen "20.2.2003 tarihli "Göлтаş Çimento ile yeni klinker alım anlaşması çerçevesinde, Yeni değerlendirmeler" başlıklı belgede, bir teşebbüsün faaliyet gösterdiği pazarın yapısına ve pazarda faaliyet gösteren rakip teşebbüslere yönelik tespitleri ile gelecekte Ado Beton ve rakiplerinin pazar ve pazardaki rekabetin değişmesi durumunda izlemeleri muhtemel stratejilere yer verilmiştir. Belgede, Ado Beton'un rakipleri ile koordinasyon, işbirliği veya rekabetin engellenmesi amacını taşıyan bir eylem içinde olduğunu gösteren herhangi bir ifade yer almamaktadır. Aynı değerlendirme, 06-69/930-267 sayılı Kararın Batı Akdeniz çimento pazarına ilişkin bölümünde yer alan diğer belgeler için de geçerlidir. Nitekim Rekabet Kurulunun 06-69/930-267 sayılı kararı ile Batı Akdeniz çimento pazarında faaliyet gösteren ve hakkında soruşturma yürütülen teşebbüslerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerine dair yeterli bilgi ve belge bulunmadığından, söz konusu teşebbüslerin Kanun'un 4. maddesini ihlal etmediği sonucuna varılmıştır.
- (124) Mevcut dosyada ise, daha önceki bölümlerde belirtildiği gibi İNCİ BETON ve OYAK BETON'un bir toplantı gerçekleştirdiğini ve bu toplantıda fiyatların belirlendiğini gösteren belgelerin olması nedeniyle 06-69/930-267 sayılı karar, mevcut dosya açısından örnek teşkil etmemektedir.

- (125) Rekabet Kurulunun 08.11.2007 tarih ve 07-85/1035-397 sayılı kararında:

"Tarafların Ankara ve İstanbul güzergahlarında uyguladıkları fiyatlar bakımından tam bir uyum olduğu belirlenememekle birlikte, bir ölçüye kadar benzerlik bulunmaktadır. Ne var ki bu benzerliğin az sayıda aktörün bulunduğu oligopolistik yapıdaki pazarlarda ortaya çıkması, piyasa yapısının doğal bir sonucu olarak kabul edilmektedir. Bu tür pazarlarda aktörler arasındaki koordinasyonun tespit edilemediği durumlarda fiyat paralelliklerinin rekabet ihlali olarak değerlendirilmesi mümkün değildir. Soruşturma tarafı teşebbüslerin fiyatlarını ve zaman tarifelerini anlaşılarak veya uyumlu eylem içine girerek belirlediklerine dair yeterli delil bulunamadığından eylemlerinin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğinin kabul edilmesine olanak bulunmamaktadır."

denilmektedir.

- (126) Yukarıdaki kararda, teşebbüslerin fiyatları arasında belirli bir benzerlik bulunduğu kabul edilmekle birlikte, rakipler arasında koordinasyon tespit edilememesi durumunda fiyat

12-42/1321-434

paralelliklerinin rekabet ihlali olarak değerlendirilemeyeceği belirtilmektedir.

(127) Mevcut dosyada, teşebbüslerin salt fiyat hareketlerinin incelenmesi sonucunda teşebbüslerin rekabete aykırı eylem içinde oldukları sonucuna ulaşılmış değildir. Teşebbüslerin rekabete aykırı eylem içerisinde oldukları sonucuna, 20.10.2010 tarihinde toplantı yapıldığını ve söz konusu toplantı ile fiyatların belirlendiğini gösteren belgeler dikkate alınarak ulaşılmıştır.

(128) 21.08.2003 tarih ve 03-58/681-308 sayılı kararda ise Rekabet Kurulu tarafından

“... dosya mevcudu bilgi ve belgeler çerçevesinde, rekabetçi bir yapıya sahip olduğu anlaşılan ilgili pazarda rekabeti kısıtlamaya yönelik faaliyetler bulunduğuna ilişkin iddiaları doğrular nitelikte yeterli tespit bulunmadığı kanaatine varılmış” ve

“... uluslararası hızlı taşımacılık pazarının rekabetçi bir yapıya sahip olduğu ilgili pazarda faaliyet gösteren DHL Worldwide Express Taşımacılık ve Ticaret Anonim Şirketi, TNT International Express Taşımacılık Ticaret Limited Şirketi ve United Parcel Service Ünspet Paket Servisi ve Ticaret Anonim Şirketi unvanlı firmaların, aralarında gizli bir centilmenlik anlaşması yaparak yurtdışı gönderiler için ortak fiyat tespit etmek suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun’u ihlal ettikleri iddiasını ispatlar nitelikte yeterli delil bulunmadığı dikkate alınarak, haklarında önaraştırma yapılan teşebbüsler hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığına ...”

karar verilmiştir.

(129) Mevcut dosyada ise BELPAŞ BETON’da elde edilen 16.10.2010 tarihli Belge 9’da Çarşamba günü (20.10.2010) saat 14.00’te betoncuların toplantı yapacağı ifadesi yer almaktadır. İNCİ BETON’da elde edilen Belge 5’de 20.10.2010’da toplantı yapılacağı ifadeleri yer almaktadır. OYAK BETON’da elde edilen ve 20.10.2010 tarihi bulunan “*Toplantı*” başlıklı Belge 1’de hazır beton türü bazında fiyatlar ve fiyat dışındaki satış koşullarına ilişkin ifadeler yer almaktadır. İnci Beton’da elde edilen Belge 4 ve Belge 5 ile aynı ajandada yer alan Belge 6’da hazır beton türü bazında aynı fiyatlar ve fiyat dışı satış koşulları yer almaktadır. Belge 4’ün 20.10.2010 tarihli bölümünün başlangıcında “*Betoncular toplantı 14:00*” ifadesi yer almaktadır. Ayrıca aynı tarihli notların yer aldığı OYAK BETON’da elde edilen Belge 1 ile İNCİ BETON’da elde edilen Belge 4 ve Belge 6’da hazır beton türü bazında aynı fiyatlar ve aynı fiyat dışı satış koşulları yer almaktadır. Belge 9, Belge 5, Belge 1, Belge 4 ve Belge 6 birlikte değerlendirildiğinde 20.10.2010 tarihinde bir toplantı yapılmasının planlandığı ve planlanan toplantının söz konusu tarihte yapıldığı anlaşılmaktadır.

(130) Ayrıca teşebbüslerin Ocak 2010 - Eylül 2011 dönemi aylık ağırlıklı ortalama fiyatları analiz edildiğinde, 2010 yılı Kasım ayında söz konusu teşebbüslerin tamamının fiyatlarının bir önceki aya göre arttığı tespit edilmiştir ve İNCİ BETON’un 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesini ihlal ettiği sonucuna ulaşılmıştır.

I.4.3. OYAK BETON Tarafından Yapılan Savunmalar

I.4.3.1. Soruşturma bildiriminde rakip teşebbüslerin fiyat bilgilerinin tablo ve şekillerden çıkarılmasının bu verilerin ticari sır olmaları sebebiyle gizlenmelerinin çok daha ötesine geçecek sonuçlar doğurduğu ve teşebbüsün savunma hakkının kısıtlandığı iddiası

(131) OYAK BETON’a gönderilen bildirimde teşebbüs, kendi fiyat hareketlerini görebilmektedir. Bu bilgi ise teşebbüsün kendi fiyat hareketleri hakkında yapacağı açıklamalar için yeterli

görülmektedir. Dolayısıyla OYAK BETON'un, kendi fiyatlaması hakkında yapacağı savunmaları, diğer teşebbüslerin fiyatlarından bağımsız olarak yapabileceği gerekçesiyle bu fiyatların verilmesine ihtiyaç duyulmamıştır.

I.4.3.2. OYAK BETON'un 2010 yılında zarar ettiği ve bazı tesisleri kapatma yoluna gittiği, OYAK BETON Adapazarı tesisinin 2010 yılında yaptığı satışların birim fiyatı ortalamasının (.....) TL olup, bu rakamın sabit ve değişken maliyetlerin toplamının (.....) TL altında yer aldığı iddiası

- (132) Teşebbüsün zararına satış yapması ile ilgili olarak, maliyet altı fiyatlamasının bir piyasadaki rakiplerin aralarında anlaşmayacağını göstermede yeterli görülmediği belirtilmelidir. Kaldı ki, dosya kapsamında incelenen toplantının 2010 yılı Ekim ayının sonunda gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır. Bu bağlamda Ekim ayına ilişkin aylık ortalama fiyatlardaki artış da dikkate alındığında, 2010 yılında zarar edilmiş olmasının teşebbüslerin aralarında fiyatlar konusunda anlaşamayacağına yönelik bir gösterge olamayacağı görülmektedir.
- (133) **I.4.3.3. Adapazarı Tesis Şefi (.....)'a ait olan toplantı notunun 20.10.2010 tarihinde OYAK BETON Adapazarı tesisinde OYAK BETON Genel Müdürü (.....)'in talimatını aktarmak üzere Sakarya pazarındaki bayilerinin katılımı ile gerçekleşen bir toplantıya ilişkin olduğu, bu notların sahibinin OYAK BETON Adapazarı tesis şefi olduğu dikkate alındığında, notta yer alan satış rakamları ile Rekabet Kurumuna gönderilen satış rakamlarının aynı olmasının rekabet ihlali olarak değerlendirilmesine anlam verilemediği iddiası**
- (134) Teşebbüste yapılan yerinde incelemede elde edilen Belge 1'e ilişkin olarak her ne kadar tutanakta söz konusu belgenin bir bayi toplantısı ile ilişkili olduğu belirtilmişse de söz konusu toplantının detayları hakkında bilgi verilmemiştir. Ayrıca, 25.01.2012 tarih ve 490 sayılı yazı ile teşebbüsten söz konusu toplantının tarihi, nerede düzenlendiği, katılımcıları, toplantıda alınan kararlar ve benzer toplantıların düzenlenip düzenlenmediği gibi hususlarda bilgi talep edilmesine rağmen tesis şefi (.....)'ın 30.06.2011 tarihinde görevinden ayrıldığı gerekçesiyle söz konusu hususlar hakkında bilgi verilmemiştir. Bunun yanı sıra teşebbüs tarafından gönderilen cevabi yazıda, OYAK BETON'un bayileri ile ilişkilerini ve bayi görüşmelerini tesis şefleri ve bölge müdürleri düzeyinde yürüttüğü ancak belirli bazı durumlarda genel müdürün bayilerle *"tamamen rastlantı temelli ve ayaküstü"* bilgi alışverişinde veya bölge seyahatlerinde bayi ziyaretinde bulunabildiği ve görüşmelerin bazen *"spontane toplantılara"* dönüşebildiği belirtilmiştir. Bununla birlikte, söz konusu toplantının tesis şefi tarafından *"bayileri bilgilendirme amaçlı"* olduğu belirtilmiş, ancak ilgili belgede Genel Müdür (.....)'in adına niçin yer verildiği konusunda herhangi bir açıklama getirilmemiştir. Ayrıca Belge 1'de, söz konusu toplantının OYAK BETON'un bayileri ile yapıldığını gösteren herhangi bir ifade ya da bilgi yer almamaktadır.
- (135) Savunmada 20.10.2010 tarihli toplantının Genel Müdür (.....)'in talimatlarının Sakarya'daki bayilere aktarılmasına ilişkin olduğu iddia edilmektedir. Genel Müdürün adına gönderilen ve yeni fiyatları içeren e- postanın (Belge 2) tarihi 21.10.2010, toplantı notlarında yer alan tarih ise 20.10.2010'dur. Savunmada iddia edildiği gibi bayiler ile yapılan toplantının Genel Müdür'ün talimatlarının bildirilmesine ilişkin olması durumunda toplantının 21.10.2010 tarihinde veya sonrasında yapılması beklenirdi.

I.4.3.4. 2010 yılında tesis şefi olan (.....)'ın OYAK BETON Genel Müdürü (.....) ile yaptığı bir görüşmeye ilişkin olan ve soruşturma evrakında bulunan "Bölge Müdürlüğünde Toplantı" başlıklı notları örnek gösterilerek Belge 1'in OYAK BETON'un rakipleri ile toplantı yaptığı şeklinde yorumlanamayacağı iddiası

- (136) Belge 1 ile dosya kapsamındaki diğer belgeler arasındaki ilişkiye dair değerlendirmeler yukarıda yapılmıştır. Bununla birlikte belirtilmelidir ki "Bölge Müdürlüğünde Toplantı" başlıklı belgenin içeriğinden, söz konusu toplantıda OYAK Beton'un bayileri ile ilişkileri, rakiplerinin pazardaki davranışları, OYAK BETON'a yeni bayi bulunması hammadde temini ve maliyetine ilişkin çalışmalar, il bazında kar-zarar durumu gibi çok sayıda stratejik konunun görüşüldüğü anlaşılmaktadır. Bu nedenle söz konusu belgenin, yalnızca fiyat ve fiyat dışı satış koşullarının yer aldığı Belge 1'den farklı olduğu ve Belge 1'in şirket içi görüşmeye dair olduğu iddiasını desteklemediği sonucuna ulaşılmıştır.

I.4.3.5. Fiyat artışının sadece Adapazarı tesisinde değil, bu pazarla bağlantılı olmayan Bolu ve Düzce Tesislerinde de aynı şekilde gerçekleştirildiği, "betoncular toplantısı"na katıldığı iddia edilen teşebbüslerin Bolu ve Düzce pazarlarında bulunmamasının teşebbüs ile diğer firmaların iddia edilen davranışları arasında bir bağlantı olduğu iddiasını çürüttüğü iddiası

- (137) Bolu ve Düzce illerinde faaliyet gösteren teşebbüslerin rekabeti ihlal edecek nitelikte herhangi bir faaliyet içerisinde olup olmadıklarının tespiti amacıyla Kurul tarafından resen önaraştırma açılmıştır. Kurulun 17.11.2011 tarih ve 11-57/1472-529 sayılı kararında ise söz konusu illerde faaliyet gösteren teşebbüsler hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığına karar verilmiştir. Bu kapsamda, Bolu ve Düzce illerinin de dosya kapsamında yapılan yerinde incelemelerde elde edilen birtakım belgelerde yer alması, Sakarya ilinde rekabetin ihlal edilemeyeceğini göstermek yerine, bu illerde de benzer bir rekabet ihlalinin gerçekleşip gerçekleşmediği yönünde şüphe uyandırmıştır. Dolayısıyla Sakarya ilinde faaliyet gösteren tüm teşebbüslerin aynı zamanda Bolu ve Düzce illerinde de faaliyet göstermemesine karşın OYAK BETON tarafından her üç ilde fiyat artışı yapılmasının, Sakarya ilinde rekabetin ihlal edilmeyeceğinin bir kanıtı olamayacağı kanaatine ulaşılmıştır.

I.4.3.6. OYAK BETON hakkındaki bulguların ihlal gerçekleştirmediğine kanaat getirilen teşebbüslerden daha zayıf olduğu ve OYAK BETON'un iddia konusu toplantıya katıldığının tüm şüphelerden uzak şekilde ispat edilmediği iddiası

- (138) BELPAŞ BETON'da elde edilen ve "Çarşamba 14. betoncular toplantısı" ifadesinin yer aldığı 16.10.2010 tarihli Belge 9, 20.10.2010 tarihinde Adapazarı hazır beton üreticileri arasında bir toplantı yapılacağına BELPAŞ BETON yetkilileri tarafından bilindiğini göstermekle birlikte BELPAŞ BETON'un 20.10.2010 tarihli toplantıya katıldığı sonucuna ulaşılmaması için yeterli değildir.

- (139) Arıdil Konut ve Otomotiv Pazarlama San. ve Tic. A.Ş. (ARIDİL BETON)'da elde edilen Belge 16'da aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

" Adapazarı Firmalar Görüşmeler Piyasa Koşulları

22 75

27 78

32 83

"

- (140) Belge 16'da yer alan fiyatlar OYAK BETON'dan elde edilen Belge 1'deki fiyatlar ile aynı

olmasına rağmen Belge 16'da yalnızca fiyatlar ve "Adapazarı Firmalar Görüşmeler Piyasa Koşulları" ifadesi yer almaktadır. Fakat Belge 16'da söz konusu notun bir toplantıda alındığına dair herhangi bir ifade yer almamakta ve ayrıca notta herhangi bir tarih de bulunmamaktadır. OYAK BETON ve İNCİ BETON'dan elde edilen belgelerden farklı olarak Belge 16'da fiyat dışındaki satış koşullarına ilişkin de herhangi bir ifade de yer almamaktadır. Belirtilen nedenlerle ARIDİL BETON'dan elde edilen Belge 16, ARIDİL BETON'un 20.10.2010 tarihli toplantıda alınan kararlar konusunda bilgi sahibi olduğunun bir göstergesi olarak değerlendirilebilecek olsa da ARIDİL BETON yetkililerinin 20.10.2010 tarihli toplantıya katıldıkları sonucuna ulaşmak için yeterli değildir.

- (141) Diğer taraftan OYAK BETON'da elde edilen ve "20.10.2010" tarihi bulunan "Toplantı" başlıklı Belge 1'de hazır beton türü bazında fiyatlar ve fiyat dışındaki satış koşullarına ilişkin ifadeler yer almaktadır. İNCİ BETON'da elde edilen Belge 4 ve Belge 6'da da hazır beton türü bazında aynı fiyatlar ve fiyat dışı satış koşulları yer almaktadır. Belge 6'nın 20.10.2010 tarihli bölümünün başlangıcında "Betoncular toplantı 14:00" ifadesi yer almaktadır.
- (142) Yukarıda da belirtildiği üzere BELPAŞ BETON'da elde edilen 16.10.2010 tarihli Belge 9'da "Çarşamba 14. betoncular toplantısı" ifadesinin yer alması ve 16.10.2010 tarihi sonrasındaki Çarşamba gününün, 20.10.2010 tarihine denk gelmesi ve İNCİ BETON'da elde edilen Belge 5'in 15.10.2010 tarihli bölümünde "Çarş. 14:00 Toplantı" ifadesinin yer alması ve 15.10.2010 sonrasındaki Çarşamba gününün, 20.10.2010 tarihine denk gelmesi dikkate alınarak Adapazarı'nda faaliyet gösteren hazır beton üreticilerinin 20.10.2010 Çarşamba günü saat 14:00'de "betoncular" arasında bir toplantı yapılmasının planlandığı sonucuna ulaşılmıştır.
- (143) Ayrıca OYAK BETON'da elde edilen Belge 1 ve İnci Beton'da elde edilen Belge 4 ve Belge 6'nın içeriğinden 20.10.2010 tarihinde yapılması planlanan toplantının 20.10.2010 tarihinde OYAK BETON ve İNCİ BETON yetkililerinin katılımı ile yapıldığı ve söz konusu toplantıda OYAK BETON ve İNCİ BETON'un Adapazarı hazır beton fiyatlarını belirledikleri ve fiyat dışındaki satış koşulları konusunda anlaşmaları sonucuna ulaşılmıştır.

I.4.3.7. Rekabet Kurulunun 31.03.2011 tarih ve 11-20/378-117 sayılı kararında "rakipler arasında bir toplantı yapılıp yapılmadığının ya da iletişim kurulup kurulmadığının veya bilgi değişiminin/ileriye dönük fiyat açıklamalarının tespitinin aranacağı"nın belirtildiği, Belge 1'de ise OYAK BETON'un rakipleri ile bir toplantıya katıldığını veya rakipler ile iletişim gerçekleştirdiğini gösteren herhangi bir ifade bulunmadığı iddiası

- (144) Rekabet Kurulunun 31.03.2011 tarih ve 11-20/378-117 sayılı kararında: "... her ne kadar Göltaş, As Ado, Konya Çimento ve Denizli Çimento'nun 2009 ve 2010 yılları Antalya ili hazır beton fiyatlarının belirli oranda birlikte hareket ettiği görülse de belirtilen fiyat hareketlerinin söz konusu teşebbüsler arasında gerçekleştirilen herhangi bir anlaşma veya uyumlu eylemden kaynaklandığı değerlendirmesinin yapılabilmesi için gerekli olan herhangi bir belge ya da bilginin bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır." ifadelerine yer verilerek, ilgili teşebbüsler hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığına karar verilmiştir.
- (145) Mevcut dosyada ise BELPAŞ BETON'da elde edilen 16.10.2010 tarihli Belge 9'da Çarşamba günü (20.10.2010) saat 14.00'de betoncuların toplantı yapacağı ifadesi yer almaktadır. İNCİ BETON'da elde edilen Belge 5'de 20.10.2010'da toplantı yapılacağı ifadeleri yer almaktadır. OYAK BETON'da elde edilen ve "20.10.2010" tarihi bulunan "Toplantı" başlıklı Belge 1'de hazır beton türü bazında fiyatlar ve fiyat dışındaki satış koşullarına ilişkin ifadeler yer almaktadır. İnci Beton'da elde edilen Belge 4 ve Belge 5 ile aynı ajandada yer alan Belge 6'da hazır beton türü bazında aynı fiyatlar ve fiyat dışı satış koşulları yer almaktadır. Belge 4'ün 20.10.2010 tarihli bölümünün başlangıcında "Betoncular

12-42/1321-434

toplantı 14:00” ifadesi yer almaktadır. Ayrıca aynı tarihli notların yer aldığı OYAK BETON’da elde edilen Belge 1 ile İNCİ BETON’da elde edilen Belge 4 ve Belge 6’da hazır beton türü bazında aynı fiyatlar ve aynı fiyat dışı satış koşulları yer almaktadır. Belge 9, Belge 5, Belge 1, Belge 4 ve Belge 6 birlikte değerlendirildiğinde 20.10.2010 tarihinde bir toplantı yapılmasının planlandığı ve planlanan toplantının söz konusu tarihte yapıldığı anlaşılmaktadır.

I.4.3.8. BELPAŞ BETON¹³’da elde edilen Belge 10’da yer verilen C20, C25 ve C30 fiyatlarının Belge 1 ile aynı olmasının OYAK BETON’un Belge 1’de yer alan fiyatları toplantı olmadan da öğrenebileceğini ve Belge 15’de yer alan ifadenin ilgili pazarda rakiplerin fiyatlarının kolaylıkla öğrenilebileceğini gösterdiği iddiası

- (146) 20.10.2010 tarihli Belge 1’de yer alan fiyatlar 01.10.2010 tarihli BELPAŞ BETON fiyat listesindeki (Belge 10) fiyatlarla aynı olmakla birlikte OYAK BETON’dan elde edilen Belge 2’de OYAK BETON Genel Müdür Teknik Asistanı (.....) tarafından toplantıdan bir gün sonra, 21.10.2010 tarihinde “Adapazarı, Düzce, Bolu ve İzmit İllerinde Uygulanacak Yeni Beton Fiyatları” konulu bir e-posta gönderildiği görülmektedir. Söz konusu e-postada, yeni olduğu ve “**derhal uygulanacağı**” belirtilen fiyatlar, 20.10.2010 tarihli toplantı notlarında yer alan fiyatlar ile birebir aynıdır. Ayrıca yine OYAK BETON’dan elde edilen Belge 3’den görüleceği üzere OYAK BETON tarafından Adapazarı’nda okul inşaatı için hazır beton talep eden bir inşaat firmasına verilen 19.10.2010 tarihli fiyat teklifi, iki gün sonra 21.10.2010 tarihinde değiştirilmiştir. Yeni fiyat teklifinde tüm hazır beton türleri bazında fiyatlar 12 TL ile 13,5 TL arasında değişen miktarlarda artırılmıştır. Yeni fiyat teklifinde, mikserli fiyatlar C16 için 69,50 TL, C20 için 72 TL ve C25 için 75 TL olarak belirlenmiştir.
- (147) OYAK BETON’un pazar araştırması sonucunda BELPAŞ BETON’un 01.10.2010 tarihli fiyat listesini öğrenmesi mümkün olmakla birlikte, Belge 2 ve Belge 3, Belge 1’de yer alan fiyatların OYAK BETON açısından toplantıdan bir gün sonra 21.10.2010 tarihi itibarıyla geçerli olduğunu göstermektedir.
- (148) Birçok pazarda rakiplerin fiyatlarının pazar araştırması ile öğrenilebilmesi mümkündür. Bununla birlikte Belge 15’de yer alan ifadeler Adapazarı hazır beton pazarında 21.10.2010 günü itibarıyla yeni fiyatların geçerli olduğunu göstermektedir. 20.10.2010 tarihli toplantı dikkate alındığında, Belge 15, toplantıda alınan kararların ARIDİL BETON ve İNCİ BETON tarafından bilindiğini göstermektedir. Toplantının tarihi, e-postanın tarih ve saati birlikte değerlendirildiğinde “*yeni fiyatların*”, rakiplerin fiyatlarına yönelik pazar araştırması sonucunda elde edilmediği, İNCİ BETON ve OYAK BETON’un katılımı ile yapılan bir toplantıda belirlenen fiyatlar olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

I.4.3.9. OYAK BETON’un 2010 yılı Kasım ayı C25 ve C30 hazır beton fiyatlarının notlarda yer alan rakamlardan düşük olduğu iddiası

- (149) Yukarıda yer verilen tablolardan görüleceği üzere OYAK BETON’un ortalama C25 fiyatları Ekim 2010’da (.....) TL iken Kasım 2010’da bir önceki aya göre (.....) TL’lik (%(.....)) bir artışla (.....) TL’ye; C 30 fiyatları ise (.....) TL’lik (%(.....)) bir artışla (.....) TL’den (.....) TL’ye yükselmiştir. Görüldüğü üzere, OYAK BETON’un Kasım 2010 fiyatları 20.10.2010 tarihli toplantıda belirlenen ve C20 için 70 TL, C30 için 73 TL olan fiyatlardan sırasıyla (.....) TL ve (.....) TL farklı gerçekleşse de Kasım ayında fiyatlarda önemli oranda artış meydana gelmiştir.

¹³ Savunmada sehven söz konusu belgenin Aridil Beton’dan elde edildiği ifadesi yer almaktadır.

1.4.3.10. 2010 yılı Ekim ayında OYAK BETON'un maliyetlerinde artış meydana geldiği, fiyat artışları sonrasında ne OYAK BETON'un ne de pazarın toplam talebinde herhangi bir azalma olmadığı, OYAK BETON'un fiyat artışlarının rasyonel olduğu iddiası

- (150) Öncelikle belirtilmelidir ki savunmada Ekim 2010 sonrasındaki fiyat artışlarının maliyetlerdeki artışlardan kaynaklandığı öne sürülmekle birlikte, fiyat-maliyet ilişkisine yönelik spesifik bilgi verilmemiştir. Tablo 12 ve Tablo 13'de görüleceği üzere, OYAK BETON'un 2010 yılı Ekim ayında bir önceki aya göre ortalama C25 üretim maliyetleri %(.....), C30 maliyetleri %(.....) yükselirken 2010 yılı Kasım ayında C25 satış fiyatı bir önceki aya göre ortalama %(.....), C30 fiyatı ise %(.....) oranında artmıştır. Görüldüğü gibi Ekim ayında maliyetlerde artış meydana gelmiş olsa da fiyatlarda Kasım ayında meydana gelen artışın maliyet artışlarının çok üzerinde olması sebebiyle fiyat artışlarının savunmada iddia edildiği gibi maliyetlerde meydana gelen artışlarla açıklanması söz konusu değildir.
- (151) Ayrıca OYAK BETON'un 2010 yılı C25 fiyat-maliyet hareketleri incelendiğinde Nisan 2010'da maliyetler %(.....), Mayıs 2010'da %(.....) oranında artarken, fiyatlar Mayıs 2010'da fiyatlar %(.....), Haziran 2010'da ise %(.....) oranında yükselmiştir. Görüldüğü gibi OYAK BETON'un maliyetlerinde 2010 yılı Ekim ayı öncesinde de %(.....)'ye yakın veya daha yüksek oranda artışlar görülse de takip eden aydaki fiyat artışları (%(.....) ve %(.....)) Kasım 2010'daki %(.....)'lik artışın oldukça altındadır. Savunmada OYAK BETON'un bir yıldır maliyetlerinin altında satış yaptığı ve 2010 yılı Ekim ayında maliyetlerin yükseldiği belirtilmekte ancak %(.....) gibi oldukça yüksek ve önceki aylarda görülmeyen bir fiyat artışının OYAK BETON tarafından neden Kasım 2010'da yapıldığı ile teşebbüs ve pazar açısından Kasım ayının önceki aylara göre farkını ortaya koyacak herhangi bir açıklama yapılmamıştır.
- (152) Savunmada "Kasım ayındaki talep artışı ve teşebbüsün bir yıl boyunca maliyetlerin altında bir ortalama fiyat ile satış yapması, fiyat artışının gerekçelerini oluşturmaktadır." denilmektedir. Talep artışına örnek olarak tüm teşebbüslerin C25 satışlarının 2010 yılı Ekim ayında (.....) m³ iken Kasım ayında (.....) m³'e yükselmesi örnek gösterilmiştir. Söz konusu artış %(.....) olarak gerçekleşmiştir. OYAK BETON'un söz konusu dönemdeki C25 satışı ise (.....) m³'ten (.....) m³'e düşmüştür. Kasım 2010'da toplam talebin yalnızca %(.....) artması ve OYAK BETON'un satışlarının ise %(.....) azalması nedeniyle OYAK BETON'un C25 fiyatlarında Kasım 2010'da meydana gelen %(.....)'lik artışı açıklamaktan uzaktır.
- (153) Savunmada OYAK BETON'un fiyat artışlarının rasyonel olduğuna örnek olarak C25 satışlarının iki ayda (Ekim 2010-Aralık 2010) (.....) m³'ten (.....) m³'e yükselmesi gösterilmektedir. Aşağıdaki tabloda OYAK BETON'un 2010 yılı Ekim-Aralık ayları C25 satış miktarı ve ortalama fiyatları ile değişim oranları yer almaktadır:

Tablo 15: OYAK BETON'un Hazır Beton Satış Miktarı ve Ortalama Fiyatları

Aylar	Satış Miktarı (m ³)	Satış Miktarındaki Değişim (%)	Ortalama Fiyat (m ³ /TL)	Ortalama Fiyattaki Değişim (%)
Ekim	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kasım	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Aralık	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

- (154) Tablodan görüldüğü üzere OYAK BETON'un satışlarının Kasım ayında %(.....) oranında azalmasına rağmen aynı dönemde ortalama fiyatları %(.....) yükselmiş, Aralık ayında satış miktarı %(.....) gibi oldukça yüksek oranda artmasına rağmen ortalama fiyatlar yalnızca %(.....) oranında yükselmiştir. Kasım ayında satış miktarı düşerken fiyatlarının %(.....) artması ve Aralık ayında satış miktarındaki yüksek artışa rağmen fiyatların yalnızca %(.....) artması OYAK BETON'un Ekim 2010 sonrasındaki fiyat hareketlerinin talepteki değişikliklerden

kaynaklandığı iddiasını desteklememektedir.

I.4.3.11. Diğer firmalar içinde olmadan pazar payı toplamda %(.....) olan iki firmanın anlaşığı ve fiyatları artırdığı iddiasının iktisat biliminin gerçekleri ile uyuşmadığı ve teoriye aykırı olarak pazardaki toplam talebin de azalmadığı iddiası

- (155) Haklarında soruşturma açılan teşebbüslerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediklerinin değerlendirilmesinde, söz konusu teşebbüslerin pazardaki konumları ve pazar paylarından bağımsız olarak soruşturma kapsamında elde edilen deliller ve Rekabet Kurulunun 18.04.2011 tarih ve 11-24/464-139 sayılı kararı dikkate alınarak, ÇİMSA BETON, AKYAZI BETON, ARIDİL BETON, NUH BETON ve BELPAŞ BETON'un 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine yönelik yeterli delilin bulunmadığı, İNCİ BETON ve OYAK BETON'un ise 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği sonucuna ulaşılmıştır.
- (156) Ayrıca belirtilmelidir ki, bir pazarda fiyat artışına rağmen talebin azalmaması, diğer faktörlerle birlikte talebin fiyat esnekliğine de bağlı olduğu için doğrudan rakiplerin anlaşarak fiyatları artırmadıklarını göstermez.

I.5. Gerekçe ve Hukuki Dayanak

- (157) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine göre "Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır." Söz konusu maddenin ikinci fıkrasının (a) bendinde bu durumlara örnek olarak, "Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kâr gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi" verilmektedir.
- (158) İncelenen şikayet kapsamında, Sakarya ilinde hazır beton sektöründe faaliyet gösteren teşebbüslerin anlaşarak aynı fiyattan mal sattıkları iddiası yer almaktadır. Bu çerçevede, temel olarak Adapazarı ve çevresinde hazır beton sektöründe faaliyet gösteren teşebbüslerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal eder nitelikte faaliyetlerde bulunup bulunmadığının ortaya konulması amacıyla yürütülen soruşturma sonucunda ulaşılan bilgi, belgeler ve bunlar hakkındaki tespit ve değerlendirmeler ile teşebbüslerin bunlara ilişkin olarak savunmalarına yukarıda yer verilmiştir. Aşağıda tüm bu unsurların incelenmesi ve değerlendirilmesi sonucunda ulaşılan sonuçlara yer verilecektir.
- (159) Öncelikle, BELPAŞ BETON ve İNCİ BETON'da yapılan yerinde incelemelerde elde edilen belgeler, 20.10.2010 tarihinde "betoncular" arasında bir toplantı yapılmasının planlandığını ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, hazır beton türü bazında aynı fiyatların yer aldığı, İNCİ BETON ve OYAK BETON çalışanlarına ait 20.10.2010 tarihli toplantı notları, 20.10.2010 tarihinde yapılması planlanan toplantının söz konusu tarihte İNCİ BETON ve OYAK BETON yetkililerinin katılımı ile gerçekleştirildiğini göstermektedir. Toplantı notlarının içeriğinden, söz konusu toplantıda teşebbüslerin Adapazarı'nda uygulanacak hazır beton fiyatlarını belirledikleri ve hazır beton satışlarında fiyat dışındaki koşullara ilişkin yeknesak bir uygulama geliştirmeye çalıştıkları anlaşılmaktadır.
- (160) OYAK BETON ve İNCİ BETON yetkililerinin katılımıyla 20.10.2010 tarihinde yapılan toplantıda Adapazarı'nda uygulanacak hazır beton fiyatlarının belirlenmesi ve hazır beton satışlarında fiyat dışındaki koşullara ilişkin yeknesak bir uygulama geliştirmeye çalışılmasının 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabeti bozma amaçlı bir anlaşma olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

12-42/1321-434

- (161) OYAK BETON ve İNCİ BETON'a ait 20.10.2010 tarihli toplantı notlarında yer alan fiyatların uygulamaya konulduğu, OYAK BETON'a ait 21.10.2010 tarihli e-posta ve 21.10.2010 tarihli revize fiyat teklifi ile İNCİ BETON'a ait 22.10.2010 tarihli fiyat listesinden anlaşılmaktadır.
- (162) ARIDİL BETON'da ise 20.10.2010 tarihli bir fiyat listesinin yanı sıra, yeni fiyatların uygulanmaya başlandığı bilgisinin yer aldığı 21.10.2010 tarihli bir e-posta ile İNCİ BETON ve OYAK BETON'un toplantı notlarında yer alan C20, C25 ve C30 hazır beton türleri bazındaki fiyatların bulunduğu bir belge elde edilmiştir.
- (163) AKYAZI BETON'dan 23.10.2010 tarihli ve NUH BETON'dan ise 01.11.2010 tarihli fiyat listesi elde edilmiş ve bu listelerdeki fiyatların da İNCİ BETON ve OYAK BETON'un toplantı notlarındaki fiyatlar ile örtüştüğü gözlenmiştir. Bunların yanı sıra BELPAŞ BETON'dan 01.10.2010 tarihli fiyat listesinin 25.10.2010 tarihinde revize edildiği ve fiyatlarda artış yapıldığı görülmektedir.
- (164) BELPAŞ BETON, ARIDİL BETON, NUH BETON ve AKYAZI BETON'da elde edilen ve yukarıda aktarılan belgeler, söz konusu teşebbüslerin 20.10.2010 tarihli toplantıya katıldıkları sonucuna ulaşmak için yeterli görülmemiştir. Ayrıca, İNCİ BETON ve OYAK BETON'dan elde edilen belgelerde, 20.10.2010 tarihinde yapılan toplantıya başka bir teşebbüsün katılıp katılmadığına yönelik herhangi bir ifade veya bilgi yer almamaktadır.
- (165) Soruşturmaya konu teşebbüslerin Ocak 2010 - Eylül 2011 dönemi aylık ağırlıklı ortalama fiyatları analiz edildiğinde, 2010 yılı Kasım ayında söz konusu teşebbüslerin tamamının fiyatlarının bir önceki aya göre arttığı tespit edilmiştir. Öte yandan teşebbüslerin ilgili dönemdeki hazır beton maliyetleri incelenmiş, fiyat-maliyet hareketleri arasında çoğunlukla bir paralelliğin varlığından bahsedilememesi ve maliyeti düşen teşebbüslerin de söz konusu dönemde fiyatlarını artırmış olması nedeniyle, bu fiyat artışlarının temel kaynağının maliyetler olamayacağı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca benzer bir analiz talep için yapıldığında da, ilgili dönemde satışlar düşerken fiyatların arttığı veya tam tersi durumun yaşandığına yönelik birçok örneğin mevcut olduğu anlaşılmaktadır. Bu doğrultuda, hazır beton talebinde yaşanan değişimlerin de Eylül 2010 sonrasında gerçekleşen hazır beton fiyat artışlarını açıklayamayacağı kanaatine varılmıştır.
- (166) Bununla birlikte, soruşturmaya konu teşebbüslerin piyasadaki konumları dikkate alındığında toplantıya katıldığı anlaşılan İNCİ BETON ve OYAK BETON'un inceleme konusu alanda pazarın lideri olmadıkları ve toplam satış miktarına göre bu teşebbüslerin ilgili dönemdeki aylık pazar payları toplamının, tüm satışların %(...)’ini aşan bir dönem bulunmadığı tespit edilmiştir. Bu nedenlerle, anılan iki teşebbüsün bahse konu toplantıda aldıkları kararları diğer teşebbüslerden bağımsız olarak uygulamaya geçirmelerinin de güç olduğu görülmektedir. Diğer taraftan, Rekabet Kurulunun 18.04.2011 tarih ve 11-24/464-139 sayılı otomotiv kararı da dikkate alındığında, toplantıya katılan teşebbüsler ile koordinasyon içerisinde olduğu gösterilemeyen teşebbüslerin fiyatlarını artırmış olmaları, söz konusu teşebbüslerin 4054 sayılı Kanun’u ihlal ettiği sonucuna ulaşmak için yeterli görülmemektedir.
- (167) Yukarıda yer verilen bilgi ve belgeler çerçevesinde, Adapazarı’nda hazır beton sektöründe faaliyet gösteren ÇİMSA BETON, AKYAZI BETON, ARIDİL BETON, NUH BETON ve BELPAŞ BETON’un 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesini ihlal ettiğine yönelik yeterli delilin bulunmadığı, İNCİ BETON ve OYAK BETON’un ise 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesini ihlal ettiği sonucuna ulaşılmıştır.

I.6. Ceza Tespitine İlişkin Değerlendirme

- (168) Hakkında soruşturma yürütülen teşebbüslerden, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde yasaklanmış davranışlarda bulunduğu tespit edilen İNCİ BETON ve OYAK BETON'a Kanun'un 16. maddesi ile "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik" (Yönetmelik) hükümleri uyarınca idari para cezası verilmesi gerekmektedir.
- (169) Yönetmelik'in "Temel Para Cezası"nı düzenleyen 5. maddesine göre teşebbüslerin nihai karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan yıllık gayri safi gelirlerinin karteller için yüzde ikisi ile yüzde dördü, diğer ihlaller için binde beşi ile yüzde üçü arasında bir oranın esas alınması gerekmektedir. Dosya kapsamında temel para cezası belirlenirken yüzde iki oranı esas alınmıştır. Kararda yer alan tüm tespit ve değerlendirmelerin 2010 yılına ait olması, bu çerçevede ihlalin süresinin bir yıldan az olduğunun anlaşılması nedeniyle Yönetmelik'in 5. maddesinin 3. fıkrası uyarınca temel para cezasında artırım yapılmasına gerek görülmemiştir.
- (170) Yönetmelik'in 4. maddesine göre temel para cezasının hesaplanmasının ardından, ağırlaştırıcı ve hafifletici unsurlar göz önünde bulundurularak arttırma ve/veya indirme yapılması gerekmektedir. Dosya kapsamında herhangi bir ağırlaştırıcı unsur bulunmamaktadır.
- (171) Dosya kapsamında, İNCİ BETON bakımından herhangi bir hafifletici unsur bulunmamaktadır. Bununla birlikte, OYAK BETON'a ait Adapazarı hazır beton tesisinin 2010 yılı gelirlerinin OYAK BETON'un toplam gelirleri içindeki payı %(.....)'dir. Bu nedenle dosya kapsamında OYAK BETON'a verilecek para cezasının tespitinde ihlal konusu faaliyetlerin teşebbüsün yıllık gelirleri içindeki payının çok düşük olduğu hususu hafifletici unsur olarak dikkate alınmıştır.

J. SONUÇ

- (172) Rekabet Kurulunun 17.05.2011 tarih ve 11-31/626-M sayılı kararı uyarınca yürütülen soruşturma ile ilgili olarak düzenlenen Rapor'a ve Ek Görüş'e, toplanan delillere, yazılı savunmalara, sözlü savunma toplantısında yapılan açıklamalara ve incelenen dosya kapsamına göre;
- 1- İnciler İnşaat Kum Ocağı İşletmeciliği Tic. ve San. A.Ş. ve Oyak Beton San. ve Tic. A.Ş.'nin hazır beton satış fiyatını belirlemek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerine OYÇOKLUĞU ile,
- 2- Bu nedenle, Kanun'un 16. maddesi ile "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik" in
- a) 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi hükümleri uyarınca, 2011 mali yılı sonunda oluşan ve Kurul tarafından belirlenen yıllık gayri safi gelirlerinin taktiren %2'si oranında olmak üzere İnciler İnşaat Kum Ocağı İşletmeciliği Tic. ve San. A.Ş.'ye 361.518,00 TL
- b) 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ve 7. maddesinin birinci fıkrası hükümleri uyarınca, 2011 mali yılı sonunda oluşan ve Kurul tarafından belirlenen yıllık gayri safi gelirlerinin taktiren %0,8'i oranında olmak üzere Oyak Beton San. ve Tic. A.Ş.'ye 2.442.180,98 TL
- idari para cezası verilmesine Kurul Üyesi Reşit GÜRPINAR'ın farklı gerekçesi ve OYÇOKLUĞU ile;

12-42/1321-434

3- Arıdil Konut ve Otomotiv Pazarlama San. ve Tic. A.Ş., Belpaş Sakarya Büyükşehir Belediyesi İhtiyaç Maddeleri Paz. Tic. ve San. A.Ş., Nuh Beton A.Ş., Çimsa Çimento San. ve Tic. A.Ş. ve Akyazı Hazır Beton Nalburiye İnş. Nakliye Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin söz konusu ihlale katıldıklarına dair yeterli delil bulunmadığından adı geçen teşebbüslere aynı Kanun'un 16. maddesi uyarınca idari para cezası uygulanamayacağına OYÇOKLUĞU ile

Ankara İdare Mahkemelerinde dava yolu açık olmak üzere karar verilmiştir.

KARŞI OY GEREKÇESİ **(28.08.2012 tarihli ve 12-42-1321-434 sayılı Kurul Kararı)**

Alınan Kurul Kararının 1. ve 2. maddelerine;

- 1- Nispeten kapsamı dar bir coğrafi pazarda faaliyette bulunan çok sayıdaki diğer teşebbüs için ihlal tespiti yapıp ceza verilememesi,
- 2- İnci Beton ve Oyak Betonun anılan dönemdeki aylık pazar payları toplamının tüm satışların %('.....')ini geçmemesi,
- 3- Oyak Betona ait Adapazarı hazır beton tesisinin 2010 yılı gelirlerinin Oyak Betonun toplam gelirleri içindeki payının %('.....') oranında olması bu hacimdeki bir pazarda rekabet ihlali anlamına gelecek uygulamaların teşebbüs açısından irrasyonel olduğu,
- 4- Oyak Betonun aynı tarihlerde faaliyette bulunduğu Bolu ve Düzce pazarlarında da aynı şekilde fiyat artışı yapması gibi durumların varlığı ve
- 5- Ayrıca, genel olarak ilgili sektör ve pazarda rekabet ihlali tespitini haklı kılacak düzeyde delil, belge ve ispat standardının mevcut raporda bulunmaması gerekçeleriyle katılmıyorum.

Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Başkan

Rekabet Kurulu'nun 28.08.2012 Tarihli, 12-42/1321-434 Sayılı Kararına

KARŞI OY GEREKÇESİ

28.08.2012 Tarihli, 12-42/1321-434 Sayılı Kararının 3 numaralı başlığı altında yer alan "Arıdil Konut ve Otomotiv Pazarlama San. ve Tic. A.Ş., Belpaş Sakarya Büyükşehir Belediyesi İhtiyaç Maddeleri Paz. Tic. ve San. A.Ş., Nuh Beton A.Ş., Çimsa Çimento San. Ve Tic. A.Ş. ve Akyazı Hazır Beton Nalburiye İnş. Nakliye Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd.Şti.'nin söz konusu ihlale katıldıklarına dair yeterli delil bulunmadığından adı geçen teşebbüslere aynı Kanun'un 16. maddesi uyarınca idari para cezası uygulanamayacağı" na ilişkin çoğunluk görüşüne aşağıda açıklanan nedenlerle katılmam mümkün olmamıştır.

Kararın bu yönde oluşmasına gerekçe olarak 20.10.2010 tarihinde yapılan ve Sakarya'da uygulanacak hazır beton fiyatlarının belirlenmesine ve fiyat dışındaki koşulların

12-42/1321-434

yeknesaklaştırılmasına ilişkin toplantıya adı geçen teşebbüslerin katıldığını gösterir yeterli bilgi ve belge bulunmaması gösterilmiştir.

Öncelikle belirtilmesi gereken husus 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun(Kanun) 4.maddesinin ihlalinden söz edebilmek için, teşebbüslerin fiyatların(Dosya konusu olay bakımından) belirlenmesi amacıyla yapılan toplantı ya da toplantılara fiziki olarak katıldıklarını ispatlamak zorunluluğunun bulunmadığıdır. Rekabet Kurulu (Kurul)nun ortaya koyması gereken, fiyat birlikteliği konusundaki irade uyuşmasıdır. Bugünün dünyasında teşebbüslerin anlaşması, iradelerini uyumlu hale getirmesi için gerçek bir mekânda, fiziki olarak bir araya gelmeleri zorunlu değildir. Bu Dosya bakımından teşebbüslerin fiyat birlikteliğini gösteren (ekonomik) delillerin ve söz konusu teşebbüslerin bu fiyat hareketlerinin gerçekleştiği dönemde aralarındaki konuya ilişkin iletişimi ortaya koyan delillerin(hukuki) varlığı gerekli ve yeterlidir. Dosya içeriğinde her iki hususu da gösterir bilgi ve belgeler yeterince bulunmaktadır. Bu bilgi ve belgelerden görüleceği üzere, söz konusu firmaların tamamı 20.10.2010 tarihinden sonra Sakarya ilinde hazır beton fiyatlarını birkaç gün arayla yaklaşık aynı oranlarda artırmışlardır. Fiyat artışlarının talep artışı ile ilgisinin olmadığı(mevsim itibariyle olamayacağı) da yine dosyadaki bilgilerden anlaşılmaktadır. Diğer bir deyişle, bu teşebbüslerin, bizim de iştirak ettiğimiz üzere, Kurul çoğunluğunun Kanunu ihlal ettiğini belirlediği diğer iki teşebbüsten bu yönüyle hiçbir farkı bulunmamaktadır. Daha önemlisi, bu teşebbüslerin söz konusu fiyat artışlarını, 20.10.2010 tarihli toplantıda ortaya çıkan fiyat birlikteliğine yönelik irade ile uyuşma(anlaşma) içinde yaptıklarını gösterir Dosyada çok sayıda (Soruşturma Raporu, Belge:9,11,14,15,16,17 ve 18) belge yer almaktadır.

Özetle söylemek gerekirse, adı geçen teşebbüslerin de diğer iki teşebbüs gibi Kanunun 4. maddesini ihlal ettikleri, dolayısıyla eylem ve işlemlerine uyan yaptırıma tabi tutulmaları gerektiği kanaatiyle Kararın ilgili bölümüne katılma imkanı bulunamamıştır.

İsmail Hakkı KARAKELLE
Kurul Üyesi

Rekabet Kurulu'nun 28.08.2012 Tarih ve 12-42/1321-434 Sayılı Kararına

FARKLI GEREKÇE

Kurulumuz mezkur kararıyla, 4054 sayılı Kanun'un 4.maddesine aykırı uygulama iddiaları nedeniyle, aynı Kanun'un 16. maddesi ile ve Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmeliğin 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi hükümleri uyarınca, soruşturma tarafı yedi teşebbüsten İnciler İnşaat Kum Ocağı İşletmeciliği Tic. Ve San. A.Ş'ye 2011 mali yılı sonunda oluşan ve Rekabet Kurulu tarafından belirlenen yıllık gayri safi gelirinin taktiren % 2 (iki), Oyak Beton San. Ve Tic. A.Ş'ye ise % 0.8 oranında olmak üzere; idari para cezası verilmesine karar vermiş bulunmaktadır. Anılan bu idari para cezaları belirlenirken 4054 sayılı yasa ile birlikte, yukarıda belirtilen Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik'in ilgili hükümlerinin uygulanarak verilen ceza

12-42/1321-434

oranının saptanması ve yine ceza miktarının hesaplanması ile ilgili bölümünü içeren ceza miktarına sonuç olarak katılmakla birlikte, Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik'in 5.maddesinin uygulanmasına yönelik gerekçelerine katılmıyorum.

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 16.maddesinin 4.fıkrasında; "Bu Kanunun 4, 6 ve 7 nci maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunanlara, ceza verilecek teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin nihai karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin yüzde onuna kadar idarî para cezası verilir." denilmiş, son fıkrasında da; " Bu maddeye göre verilecek idarî para cezalarının tespitinde dikkate alınan hususlar, işbirliği halinde para cezasından bağışıklık veya indirim şartları, işbirliğine ilişkin usul ve esaslar Kurulca çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir." hükmü bulunmaktadır.

Bu hükümleri yorumlarsak; Yasa Koyucu, maddenin 4.fıkrası ile verilecek cezalarda alt sınır koymayıp, sadece üst sınırı belirleyerek cezaların yüzde ona kadar verileceğini hükme bağlamış, son fıkrasında ise sadece "**cezanın tespitinde dikkate alınan hususlar**" kavramını getirmiş ve Rekabet Kurulu'na sadece cezanın tespitinde dikkate alınacak hususların belirlenmesine ilişkin yönetmelik çıkarma konusunda sınırlı yetki vermiştir. Cezanın tespitinde dikkate alınacak hususlar derken yasa koyucu neyi kastetmektedir? Burada kastedilen hangi fiillere, ne miktarda ceza vereceğini tespit et demek anlamında değil, 16.madde ile verilen ceza sınırları içerisinde (% 10 'a kadar) ceza takdir ederken hangi unsurlara göre veya hangi şartların varlığı halinde cezayı ağırlaştıracağını veya hafifleteceksin, bir başka deyişle yasada öngörülen sınırlar içerisinde ceza tayin ederken, takdir yetkini kullanma adına hangi unsurları dikkate alarak ceza tesis edeceksin anlamındadır. Yasa koyucu Rekabet Kurulu'na, Yönetmelik yaparken hangi fiillere ne ceza verileceğini tespit etme yolunda bir yetki verseydi o zaman yasaya; "bu maddeye göre verilecek idarî para cezalarının **tespiti** ve maddeye göre verilecek idarî para cezalarının tespitinde dikkate alınan hususlar" kavramını birlikte getirirdi.

Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik'in; "Temel Para Cezası" başlığı altındaki 5.maddesinin (1) fıkrasında Temel para cezası hesaplanırken, Kanunun 4 üncü ve 6 ncı maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunan teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin, nihai karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin;

- a) Karteller için, yüzde ikisi ile yüzde dördü,
 - b) Diğer ihlaller için, binde beşi ile yüzde üçü,
- arasında bir oran esas alınır.

(2) Birinci fıkrada yazılı oranların belirlenmesinde, ilgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin piyasadaki gücü, ihlal neticesinde gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı gibi hususlar dikkate alınır.

(3) Birinci fıkraya göre belirlenen para cezası miktarı;

- a) Bir yıldan uzun, beş yıldan kısa süren ihlallerde yarısı oranında,
- b) Beş yıldan uzun süren ihlallerde bir katı oranında,

12-42/1321-434

arttırılır.” denilmiş, yine 6.maddesinde Ağırlaştırıcı Unsurlar ve 7.maddesinde de Hafifletici Unsurlar ayrı ayrı sayılmıştır.

Yukarıda açıkça görüleceği üzere Yasa Koyucu 16.maddeye göre verilecek cezalarda; alt sınır koymayıp, sadece üst sınırı belirleyerek cezaların yüzde ona kadar verileceğini hükme bağlamasına ve Rekabet Kurulu’na yukarıda geniş olarak açıkladığımız gibi, Yönetmelikle düzenlenmesi yetki aşımı nedeniyle mümkün olmayan bir konuda, Yönetmelikle düzenleme yapılarak belli suçlar için, belirli cezalar getirilmiş, yine Yönetmelikte, Kanunda olmayan bir kural getirilerek alt sınır ve yasada öngörülmeven üst sınır belirlenmiş ve karteller için yüzde iki ile dört arası, diğer ihlaller içinse binde beş ile yüzde üçü şeklinde ceza verilmesi öngörülmüştür.

Yönetmelikler, Kamu Kuruluşlarının kendi görev alanlarına giren konularda yasa ve tüzük uygulanmasına yönelik yönetsel anlamdaki hukuk kurallarıdır. Anayasanın 124.maddesine göre Başbakanlık, Bakanlıklar ve Kamu Kuruluşları görev alanları ile ilgili yasa ve tüzüklerin uygulanmasını belirleyen yönetmelik çıkarabilir. Anayasa’mızın 11.maddesinin 2.fıkrasına göre Kanunlar Anayasa’ya aykırı olamayacağı gibi, bu kuraldan hareketle hukukun genel ilkelerine göre; Yönetmelikler de yasa ve tüzüklere aykırı olamayacağı gibi üst hukuk kurallarına da aykırı olamaz. Yönetmelikler yasanın açıkça yetki vermediği bir konuda yeni bir düzenleme yapamayacağı gibi, Yasa ile öngörülen kuralı sınırlayamaz. Yeni bir hüküm koyamaz.

Olayımızda 4054 sayılı yasanın 16.maddesi ile konulan kural, anılan Yönetmelikle bir anlamda değiştirilmekte ve Kurulun hareket alanı daraltılmaktadır. Yasa ile getirilmeyen ve Yönetmelik Koyucuya ceza miktarlarını ve ceza sınırlarını saptama konusunda verilmiş bir yetki olmamasına rağmen, belirli suçlara verilecek cezaların saptanması, para cezasına alt sınır konulması ve yeni bir üst sınır konulması 4054 sayılı yasanın 16.maddesine aykırıdır. Öte yandan 5/1-b bendinde; karteller dışında kalan diğer ihlaller için, binde beşi ile yüzde üçü, oranında bir ceza öngörülmesi, Yasanın 16/son maddesinde Kurulca çıkarılması için verilen yönetmelik yetkisini aşmaktadır. Zira yönetmelik ile temel ceza tespiti mümkün değildir. Bu nedenle yasaya aykırı bulunan Yönetmelik hükümlerine göre ceza belirlenmesinin olanaklı olmadığı, hukuken sakat olduğu açıktır. Öte yandan bu karşı oy sahibinin yetkisinde bulunan ceza miktarını tespit etme yolundaki takdir yetkisi, daha önce görev yapan ve aynı seviyede olan üyelerin çıkardığı bir düzenleme ile ipotek altına alınmakta, adeta onların düşünce ve kararlarını devam ettirme zorunluluğu gibi hukukla bağdaşmayacak bir durum ortaya çıkarmaktadır.

Bu görüşe karşı bir sav getirilebilir. “Yönetmelik Danıştay’ca iptal edilmediğine göre hukuken geçerlidir ve zaten verilen cezada yönetmeliğin 6. ve 7. maddeleri uygulanarak sonuç olarak cezanın, yasanın öngördüğü alt ve üst sınırlara ulaşmaktadır.” Hukukun genel ilkeleri, hafifletici ve ağırlaştırıcı unsurların bulunmadığı olayda Rekabet Kurulu’nun anılan yönetmeliğe göre alt ve üst sınır belirleme yönünden bağlı olması karşısında bu savın bir geçerliliği olamaz.

İdare hukuku kurallarına göre Yönetmelik gibi düzenleyici işlemlere karşı iptal davaları iki halde açılabilir. Yönetmeliklerin yayımlanması üzerine ilgililer tarafından iptali için dava açılabilir gibi, Yönetmeliklerin bir idari işleme dayanak olarak alınıp uygulanması ile menfaatleri haleldar olan kişiler tarafından da işlemlerle birlikte, yönetmeliğin ilgili

12-42/1321-434

hükümlerinin de iptali yolunda dava açılabileceği bilinmektedir. Bu nedenlerle ve yukarıda açıklamaya çalıştığım gerekçelerle, Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik'in; 4054 sayılı yasaya aykırı bulunan ilgili hükümlerinin iptal davasına konu olması halinde iptal edilebileceği kanısını taşımaktayım.

Yukarıda açıklanan nedenlerle, Kurulun anılan Yönetmelik'in yasaya aykırı olan 5.maddesini uygulamaksızın, sadece 4054 Sayılı Yasa'nın 16.maddesine göre ve taraf teşebbüslerden Oyak Beton San. Ve Tic. A.Ş hakkında anılan Yönetmelik'in 7/1 maddesi uygulanıp, sonuç olarak aynı idari para cezaları verilmesi gerekirken, cezaya sonuç olarak katılmakla birlikte, Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik'in 5.maddesinin uygulanmasına yönelik gerekçelerine katılmıyorum.

Reşit GÜRPINAR
Kurul Üyesi